БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 131 (18.009). • 7 июнь 1981 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

БЕШ ЙИЛЛИККА — ЗАРБДОР СУРЪАТ!

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ПИЛЛАЧИЛАРИ РАПОРТИ

Қорақалпоғистон АССРнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни янада кўпайтириш учун мусобақалашиб, давлатга пилла сотиш юзасидан 1981 йилги план ва социалистик мажбуриятларни бажарганликлари тўғрисида муддатидан илгари рапорт бердилар. Қабул пунктларига 810 тоннадан кўпроқ юқори сифатли хом ашё жўнатилди. Ҳар қути курт уруғидан 67 килограммдан пилла олиниди, унинг 85 проценти юқори сифатли пилладир.

Автоном республикадаги ҳамма районларнинг пиллачилари меҳнат ғалабасига муносиб ҳисса қўшдилар. Социалистик мажбуриятдан ташқари 50 тонна пилла етказиб берган Тўрткўл районининг хўжаликлари топшириқни бажарганликлари тўғрисида биринчи бўлиб рапорт бердилар. Беруний, Элликқалъа, Амударё, Шуманай, Хўжайли, Кегайли районларининг пиллачилари улардан ибрат олмоқдалар.

Тўрткўл районидаги Димитров номли, «Коммунизм», Энгельс номли колхозлар, «Ленинизм», Горький номли совхозларнинг; Элликқалъа районидаги Калинин номли, «Ленинград», «Қирққизобод» колхозлари, Орджоникидзе номли, Охунбобоев номли колхозларнинг; Беруний районидаги «Правда», Киров номли колхозлар, Беруний номли совхоз; Амударё районидаги Крупская номли, Охунбобоев номли колхозлар, М. Горький номли совхоз пиллачилари ҳар қути курт уруғидан 70—85 килограммдан пилла йиғиштириб олган кўпгина бошқа хўжаликларнинг пиллачилари ажойиб муваффақиятларга эришдилар.

Кўпгина илғор пиллачилар курт боқишнинг жадал усулларини ҳамда фан ва практиканинг бошқа ютуқларини қўллаиб, ҳар қути курт уруғидан 120—125 килограммдан ва бундан ҳам кўпроқ хом ашё олдилар.

Давлатга пилла сотиш давом этмоқда.

Автоном республика хўжаликлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, мажбуриятдан ташқари 90 тонна пилла топширишга, шу тариқа биринчи марта рекорд марраға эришишга — ялпи пилла ҳосилини 900 тоннага етказишга қарор қилдилар.

АРХИТЕКТОР ИСТЕЪДОДИ

Бепоён Ватанимиздаги қурилиш ишларининг кўлами кўзни қамаштиради. Ўтган беш йиллик мобайнида 1.200 дан кўпроқ йирик саноат корхонаси, шу жумладан Саян-Шушенск ГЭСининг, Ленинград ва Чернобиль атом электр станцияларининг қудратли агрегатлари, Кама автомобиль заводи, «Атоммаш» ишга туширилди. Ёш шаҳарлар қад кўтармоқда, кўҳна шаҳарларнинг қиёфаси ўзгартирилмоқда. Кейинги ўн йил ичида 107 миллиондан ортиқ киши янги квартираларга кўчиб чиқди ёки ўзининг уй-жой шароитларини яхшилаб олди. Социал, маданий-маиший корхона ва муассасалар тармоғи ривожланмоқда.

Партия ўн биринчи беш йиллик учун қурилиш ишларининг катта программасини белгилаб берди. Уни амалга оширишда совет архитекторлари муҳим роль ўйнайдилар. Улар саноат ва аграр комплексларининг, уй-жой бинолари ва савдо корхоналарининг, санаторий ва пансионатларнинг, маданият марказлари ва спорт иншоотларининг лойиҳаларини тузиб берадилар. Қурилаётган иморатлар сифатли бўлиши, меҳнат қилиш, яшаш, дам олиш учун қулай бўлиши, ўзининг шакли, тузилиши ва безаги билан кўзни қувонтириши зарур.

«Атрофимиздаги ҳамма нарсалар гўзал, яхши дид билан ишланган бўлиши қанчалик катта аҳамиятга эга эканини тушунтириб ўтиришнинг ҳожати йўқ, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида. — Москвадаги Олимпиада объектлари ва айрим уй-жой кварталлари, Ленинграддаги қайта тикланган ноёб ўтмиш обидалари ва янги архитектура ансамбллари, Олмаота, Вильнюс, Навоий ва бошқа шаҳарлардаги янги қурилишлар — булар бизнинг фахримиздир. Лекин шунга қарамай, шаҳар қурилишида умуман зўр бадиий жозибадорлик ва хилма-хиллик етишмай турибди».

Мамлакат меъморлари бу сўзларни ҳаракатга даъват деб қабул қилдилар. СССР архитекторларининг яқинда бўлиб ўтган VII съездида улар шаҳар ва қишлоқларнинг бадиий-архитектуравий қиёфасини янада такомиллаштириш, уй-жой, граждан ва саноат қурилиш сифатини ошириш масалаларини ғоят манфаатдорлик билан муҳокама қилдилар, Ватанимиз архитектурасини замоннинг юксак талаблари даражасига кўтаришга, халқ фаровонлигини ошириш ишига муносиб ҳисса қўшишга азму қарор берганликларини билдирдилар. Архитекторлар ижодий союзининг иши камчиликларга нисбатан муросасизлик ва принципиаллик билан таҳлил этилди.

Кейинги йилларда турар жойнинг стандарти анча яхшиланди, квартираларнинг типлари аҳолининг демографик составига кўпроқ мувофиқлаштирила бошлади. Янги типовой лойиҳаларни оммавий қурилиш практикасига бундан буён ҳам сабот билан жорий этавериш, шаҳарсозликдаги бир хилликка ва кўримсизликка қарши курашиш керак. Бу соҳада Москванинг тажрибаси яхши ибрат бўлиши мумкин, бу шаҳарда уй-жой биноларини унификацияланган конструкциялар ва деталларнинг ягона каталоги асосида қуриш авж олиб кетди. Ҳозир шаҳар уйсозлик комбинатларидан бирида уйларнинг ҳажм-макон фрагментларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилмоқда, квартираларнинг тузилиши, хоналари, архитектуравий қиёфаси турлича бўлган 4—25 қаватли биноларни қуриш имконини беради. Москвалик меъморларнинг кўп минг кишилик отряди пойтахтни ривожлантиришнинг бош планини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Минск шаҳарсозларининг иши диққатга сазовордир, улар барпо этган блок-секциялар асосидаги уй-жой кварталлари кўркамлиги билан ажралиб турибди, одамларга қувонч бахш этмоқда. Шаҳар атрофи зонасини қуришда ҳар хил қаватли уй-жой иморатларини барпо этишнинг янги принципларини қўллаган ленинградлик архитекторларнинг изланишлари яхши самара берди. Тошкент, Новосибирск, Красноярск меъморларининг тажрибаси фойдалидир, улар биноларнинг олд тарафига деворбоп панеллар ишлата бошладилар ва айвончаларни қабариқ безак деталлар билан тўсиб қўйиш усулини қўлладилар. Мана шу ва бошқа янгиликлар кенг миқёсда оммалашиши шубҳасиз. Баъзи кўчалар ва микрорайонларнинг туссиз, бир хил тарзда қурилганлиги — уй-жой, социал ва маданий-маиший қурилишни индустриялашнинг муқаррар натижаси, деб айрим жойларда билдирилаётган фикрларни охиригача бартараф қилиш лозим. Ишга манфаатдорлик билан қаралаётган, янги, илғор усулларнинг ҳаммаси қўллаб-қувватланаётган жойларда андозачиликка ва кўримсизликка ўрин йўқ.

Сибирь, Узоқ Шарқ саноат жиҳатидан жадал ривожланаётган энг муҳим районлар бўлиб қолмоқда. Бу ерларда Сургут, Нижневартовск, Надим, Усть-Илимск, Тинда, Нерюнгри сингари шаҳарлар, айниқса, тез суръатлар билан қад кўтармоқда. Нефтчиларнинг, БАМ қурувчиларининг, кўмир разрезлари кончиларининг, ўрмон кесувчиларнинг турмуши яхши бўлиши учун, улар кўчиб кирадиган уйлар совуқ иқлимли жойлардаги уй-жойларга нисбатан қўйиладиган талабларга мувофиқ келадиган, кўркам ва қулай бўлиши учун ғамхўрлик қилинмоқда. Кўпчилик халқ депутатлари Советлари уй-жойларни иссиқлик билан таъминлаш масалаларига, мактаблар қурилишига эътибор билан қарамоқдалар.

Шу билан бирга бу регионларда ҳали амалга оширилмаган бирталай шаҳарсозлик вазифалари бор. Чунончи, корхоналарни ўрнаштириш, жойлаштиришнинг умумий проблемалари ҳамиша ҳам ўз вақтида, комплекс ҳал этилаётгани йўқ. Шаҳарларнинг саноат ва уй-жой зоналари кўпинча алоҳида-алоҳида лойиҳалаштириб қурилмоқда, бир қанча жойларда архитектура назорати яхши йўлга қўйилмаган, социал, маданий-маиший объектлар йўл қўйиб бўлмайдиган даражада кечикиб қурилмоқда. Бу эса меҳнаткашларнинг ҳаққоний таъналарига сабаб бўлмоқда.

Меъморлар қишлоқларнинг, хусусан, РСФСРнинг Нокоратупроқ зонасидаги қишлоқлар қиёфасини ўзгартиришда муҳим роль ўйнайдилар. Уларнинг бурчи замонамизнинг юксак талабларига мувофиқ келадиган, мамлакатнинг у ёки бу районидаги қишлоқ аҳолисининг турмуш уклади хусусияти ҳисобга олинган посёлкаларнинг лойиҳаларини тузиб беришдан ва амалда моҳирона рўёбга чиқаришдан иборат. Деҳқонлар ва чорвадорларнинг турмуши, уларнинг турар жойидаги қулайликлар тўғрисидаги ғамхўрлик — аввало колхоз ва совхозларда малакали кадрларнинг, ёшларнинг мустаҳкам ўрнашиб қолиши тўғрисидаги ғамхўрликдир.

Партия комитетлари, архитектура корхоналари ва муассасаларида ишловчи барча коммунистлар КПСС XXVI съездининг совет меъморлари олдига қўйган вазифаларни амалга оширишда намуна кўрсатишлари керак. Шаҳарсозликнинг илғор тенденцияларини изчиллик билан ривожлантириш, лойиҳалаш ва қурилишнинг сифати ҳамда тежамлилигини ошириш йўлларини қунт билан излаш лозим.

Архитектуранинг инсонга ўтказадиган ғоявий, маънавий таъсири жуда кучли. Партиянинг ғамхўрлигига Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнатда янги муваффақиятлар билан жавоб бериш, совет кишиларида юксак маънавий-ахлоқий фазилатларни, ватанпарварлик ҳис-туйғуларини тарбиялаб, вояга етказишга кўмаклашадиган, коммунистик жамият бинокорларининг турмушини мароқли, маънавий бадавлат қиладиган лойиҳалар яратиш — меъморларнинг, улар ижодий союзининг бурчидир.

[«ПРАВДА» газетасининг 6 июндаги бош мақоласи].

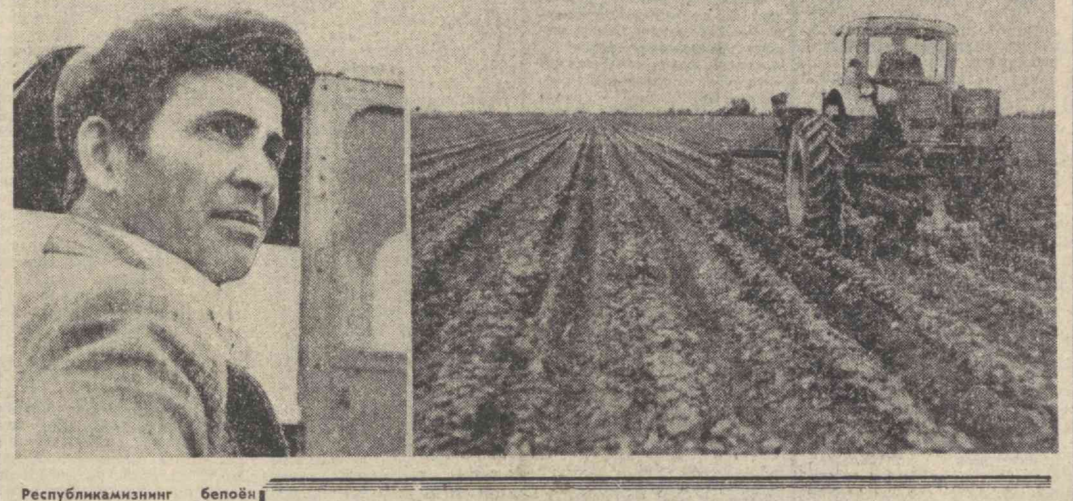

Республикамизнинг бепоён пахта далаларида ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили юксак хирмони учун қизғин кураш бормоқда. Тошкент область Ғалаба районидаги «Ленинград» колхозининг деҳқонлари ҳам бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил кўтариш учун сўз беришган. Суратларда: 60 центнерлик ҳосил учун курашаётган илғор бригада бошлиғи С. Жунусов ҳамда бригада пахта далаларида ғўзага ишлов бериш акс эттирилган.

А. Тўраев фотолари.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Қорақалпоғистон АССР (область партия комитетининг секретари Қ. К. Камолов, Олий Совет Президиумининг Раиси Қ. Р. Рзаев, Министрлар Советининг Раиси М. Д. Юсупов, область комсомол комитетининг секретари Қ. Дошумбоев, пиллачилик бошқармасининг бошлиғи Б. Х. Холмуродов).

ХАЛҚЛАРНИНГ ЛЕНИНЧА ДЎСТЛИГИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг 1981 йил 21—24 май кунлари Тбилиси шаҳрида Грузия ССР ва Грузия Коммунистик партиясининг 60 йиллигига бағишланган тантаналарда ҳозир бўлганлигига доир ҳужжат ва материаллар тўплами нашр этилди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг тантанали мажлисда сўзлаган нутқи, мажлис қатнашчиларининг нутқлари ва табриклари ҳамда бошқа материаллар тўпламга киритилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чоп этди.

(ТАСС).

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

Тошкент шаҳар партия ташкилоти активининг 5 июнь куни бўлиб ўтган йиғилишида КПСС XXVI съезди талаблари асосида ҳунар-техника билим юртларида ишчилар синфининг муносиб ўринбосарларини тайёрлашни такомиллаштириш вазифалари муҳокама қилинди. **[ЎзТАГ].**

ЁШЛАР ИЖОДИ

6 июнь куни Тошкентда бўлиб ўтган республика кенгашида КПСС XXVI съезди қарорлари асосида Ўзбекистондаги олий ўқув юртларининг студентлар конструкторлик бюролари фаолиятини янада такомиллаштириш ва ривожлантириш вазифалари муҳокама қилинди. Кенгашда СССР олий ва ўрта махсус таълим министрининг ўринбосари, академик И. М. Макаров доклад қилди. Кенгаш қатнашчилари олимлар, педагоглар, студентлар ижодий бирлашмаларининг самарадорлигини ошириш йўлларини белгиладилар, тавсияномалар қабул қилдилар.

Шу куни студентлар конструкторлик бюроларида тайёрланган буюмларнинг виставкаси очилди. (ЎзТАГ).

Жиззахлик ғаллакорлар ташаббуси изидан

ХИРМОНГА БАРАКА

Олтин бошоқлар қуёш нурида товланади. Комбайнлар равон сузади, бункерлар донга тўлади, машина ва тележкалар марказий хирмонга йўл олади. Комбайнлар билан транспорт воситалари қатнови тиғиз график асосида уйғунлаштирилган. Правление раиси Зубайд Вафоев гоҳ ғаллакорга, гоҳ комбайнларга меҳр билан боқаркан уч-тўрт бошоқни қўлига олиб эзиб кўрди, кафти донга тўлди...

— Ҳосил чўғини чамалаб кўриб, аввалги мажбуриятимизни ўзгартирдик, — дейди раис, — гектаридан 40 центнердан бошоқли экинлар ҳосили оламиз, 117 тонна арпа ва буғдой, 960 тонна маккажўхори дони тайёрлаймиз, планни икки ҳисса бажарамиз, уруғлик фондидан ташқари чорва молларимиз учун етарли концентрат, сомон жамғариб оламиз.

Комбайн билан тележка ёнма-ён келди, бункердаги дон тележкага ағдарилди.

— Ҳорманг, — комбайнчи Саттор Омоновга гап қотди раис, — ишлар қандай?

— Саломат бўлинг, — жавоб қилди комбайнчи, — чакки эмас..

— Ўримни қанча тез тугалласак, — комбайнчига мурожаат қилди, — дондан ҳам, сомондан ҳам шунча ютамиз. Арпадан бўшаган ерга маккажўхори экамиз-а, шуни унутманг...

Комбайнчи Саттор Жумаев бир кунда 8 гектар ернинг арпасини ўриб, биринчи ўринни эгаллади. Бошқа комбайнчиларнинг кўрсаткичи ҳам яхши. Комбайнчилар ҳам, транспорт ходимлари ҳам ўримда суръат билан сифатни соат сайин кучайтиряптилар, чорва фермаси ходимлари эса сомонни зудлик билан ташиб кетяптилар.

Ер бўшаяпти, ҳайдов тракторлари бугун-эрта шудгорлашни бошлайди. Сўнгра суғорилиб, маккажўхори экилади. Бу қўшимча дон ва силос дегани, гўшт, сут ва тухумни кўпайтиришга пухта замин яратилади дегани.

Вобкент районидаги Энгельс номли колхоз ғаллакорларининг шу кунлардаги жасорати шуни кўрсатиб турибдики, бор ҳосил узоғи билан бир ҳафта ичида йиғиштириб олинади, давлатга дон сотиш плани ва социалистик мажбурият шараф билан адо этилади.

Райондаги «Пахтакор», Калинин номли, «Зарафшон», «Коммунизм» колхозларида ҳам арпа ўрими қизғин бошлаб юборилди.

Хирмонингизга барака, азамат ғаллакорлар!

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛАДИ!

АНДИЖОН, 6 июнь. (ЎзТАГ). Андижон области пахта далаларига ҳозир тўрт мингга яқин культиватор чиқарилди, ўн минглаб деҳқонлар фидокорона меҳнат қилиб, беш йилликнинг биринчи йилида мўл ҳосил етиштиришни таъминламоқдалар. Қишлоқ хўжалик ходимларининг бугун бўлиб ўтган область кенгашида ана шу ҳақда гапирилди. Кенгашда шу йил учун қабул қилинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги муҳокама этилди.

Кенгашда сўзга чиққан нотиқлар область меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, белгиланган марра сари дадил олға интилаётганликларини таъкидладилар. Пахтакорлар табиат инжиқликларига уюшқоқлик ва маҳоратни қарши қўйдилар. Масалан, Қўрғонтепа... Комсомолобод райони деҳқонлари ғўзани парвариш қилиш зарбдор «юз кунлиги»ни ўтказишга қарор бердилар. Ана шу вақт ичида ғўзаларга олти марта комплекс ишлов бериш, айниқса ривожланишда орқада қолган участкаларда ғўзага ишлов бериш сонини кўпайтириш мўлжаллаб қўйилди.

Шу билан бирга, об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги сабабли ғўзалар ривожидаги қолоқликни бартараф қилиш юзасидан ҳамма жойда ҳам етарли даражада интенсив чоралар кўрилмаяпти. Бу йил ғўза парваришини айниқса сифатли ўтказиш, ўсимликларни ўз вақтида ва сифатли озиқлантириш, суғориш, машина-механизмлардан самарали фойдаланиш, энг яхши бригада ва хўжаликларнинг тажрибасини кенг жорий этиш зарур. Андижонлик деҳқонлар Ватанга камида 625 минг тонна пахта етказиб бериш юзасидан қабул қилган мажбуриятни шараф билан бажариш учун барча имкониятларга эгадирлар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков нутқ сўзлади.

ПУШКИН ҚАЛБИМИЗДА

Пушкин поэзиясини қалбдан ҳис этган ҳар бир киши албатта унга қойил қолади. Пушкиннинг илҳомбахш шеърияти ҳар бир шоир учун устоз овози бўлиб янграйди... Йиллар, ўн йиллар, асрлар ўтмоқда, Пушкин эса ҳамон илгаригидек навқирон ва донолигича қолмоқда, авлодлар хотирасида яшамоқда.

Ўзбекистон шоирлари Пушкин туғилган куннинг 182 йиллигига бағишлаб, 6 июнь куни «Баҳор» концерт залида ўтказилган шеърият кечасида Пушкинга аталган ўз шеърий сатрларини ўқиб бердилар. Шеърият кечасини халқ шоираси Зулфия очди. У ўз ижодида Россиянинг буюк фарзанди шеъриятига бир неча бор мурожаат қилди, унинг «Пушкинга» деб аталган шеърида шарқ хотин-қизларининг шоир шеърлари тўғрисидаги фикр-ўйлари бамисоли акс эттирилгандай. Гулчеҳра Жўраева, Гулчеҳра Нуруллаева, Эркин Воҳидов, Шуҳрат, Шукрулло буюк шоирга бағишланган ўз шеърларини ўқиб бердилар.

Кўпгина ўзбек шоирлари — Фурқат, Ойбек, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон Пушкин асарларининг гўзаллигини ўзбек китобхонларига етказган эдилар. Нормурод Нарзуллаев Пушкиннинг Миртемир таржима қилган «Чаадаевга» шеърини, шунингдек буюк шоир лирик шеърлари таъсири остида ўзи ёзган «Пушкиннинг ишқи» деган асарини ўқиб берди. Пушкиннинг хотин-қизларга бағишланган сатрлари Борис Пармузиннинг «Наташа» деб аталган янги шеъри учун асос бўлди. Ўзбекистон халқ ёзувчиси Мирмуҳсин кеча қатнашчиларига Пушкиннинг «Ҳоким» деб аталган балладасини ўқиб берди.

Кечада театрларнинг артистлари Пушкин шеърларини, унинг асарларидан парчалар ўқиб бердилар. Пушкин байрами Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларида бир неча кун давом этади. (ЎзТАГ).

МУБОРАК ГАЗ КОМПЛЕКСИ ҚУРИЛИШИ МУХБИРЛАР ПУНКТИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ», «ПРАВДА ВОСТОКА» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАР ПОСТИНИНГ ЎНИНЧИ АХБОРОТИ

ПЕШҚАДАМЛАРГА ТЕНГЛАШАЙЛИК

Улкан қурилишдаги меҳнат мусобақасида кимнинг ғолиб чиқиши, май ойидаги иш якунларига кўра, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзи республика Совети ва республика комсомоли Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи кимга топширилишини 1 процентдан ҳам камроқ рақам ҳал этади. Бу юксак мукофотни «Средазнефтегазмонтаж»нинг бешинчи бошқармаси, «Нашгазстрой»нинг учинчи бошқармаси ва «Ўзбекгазпромстрой»нинг тўртинчи бошқармаси олишга интилмоқдалар. Уларнинг ҳаммаси ўз социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарди, иккита катта газ кони: Денгизкўл — Ҳавзак ва Зевардадаги ишларни муддатидан илгари бажарди.

ЯНГИ ҚУВВАТЛАР

Шу конларнинг ҳар бирида 100 миллиард кубометрдан ортиқ ёқилғи бор. Зевардада бир неча йилдан бери газ қазиб олинаётган бўлса, Денгизкўл — Ҳавзак бу йил биринчи марта Муборак заводига хом ашё етказиб бера бошлайди. Бу ерда кон-қудуқлар пармаланиб, ускуналанди, газни комплекс тайёрлаш қурилмаси монтаж қилинди. Унинг аппаратлари ҳар йили ер остидан қазиб олинган 2 миллиард кубометр ёқилғини ўтказа олади. Газни заводга юборишдан аввал у қум ва тош зарраларидан тозаланади, у билан бирга чиқадиган конденсат ажратиб олинади, сувдан халос қилиниб, совитилади, зарур босим даражасига етказилади. Бу ишларнинг ҳаммаси автомат режимда бажарилади.

Зеварда конида ҳам мана шундай қурилма ўрнатилган. Шу тариқа Муборак заводи ва унинг яқин ойларда қуриб битказиладиган учинчи навбати гарантияланган хом ашё базасига эга бўлиб қолди.

Денгизкўлда ҳам, Зевардада ҳам янги қувватларни қабул қилувчи иш комиссиялари ўз фаолиятини тугаллади. Ҳамманинг фикри шуки, монтаж аъло даражада, юксак сифатли қилиб бажарилган. Иккала қурилмага газ берила бошлади, аппаратлар лойиҳада белгиланган режим даражасига етказилмоқда. Яқин кунларда объектлар расмий равишда ишга тушириш учун давлат комиссиясига тақдим этилади.

ВАЪДАГА ВАФО

«Мубарекгазпромстрой» бригадалари эса заводнинг учинчи навбатидаги 2-газ тозалаш блокида асбоб-ускуналарни йиғаётган монтажчиларнинг ишлаши учун кенг имконият яратиб бермоқдалар. Бу блок июнь ойида ишлай бошлаши керак. Унинг ишлай бошлаши билан корхона халқ хўжалигига ёқилғи етказиб беришни йилига бир ярим миллиард кубометр миқдорида кўпайтиради.

Ишларнинг бориши чакки эмас. Бу ердаги ишларни бажараётган коллективлар топшириқни муддатида бажаришга ишончлари комил. Бунда қурилишга керакли нарсаларни етказиб бераётган асосий ташкилотлардан бири «Узстройиндустрия»нинг хизмати катта. Ҳамма темир-бетон деталлар — колонналар, ригеллар, ғовак плиталар Муборакка ўз вақтида, ишга тушириладиган комплекс учун тўла шай ҳолда жўнатилди.

Бунга эришиш осон бўлмади. Колонналарни тезроқ ишлаб чиқариш учун «Узстройиндустрия»нинг Тошкент экспериментал заводи мосламаларнинг қўшимча комплектларини тайёрлади, бу комплектлар дарҳол Қуйлик темир-бетон заводига (директори Ю. Савченко) берилди. Фарғона темир-бетон заводи (директори И. Лопонов) ва Оҳангарон заводи (директори М. Комилов) зарбдор қурилишнинг буюртмаларини пешма-пеш тайёрлаб берди. Бирлашманинг ўзида бош пудратчи — «Мубарекгазпромстрой» тресги билан пухта алоқа ўрнатилиб, деталлар қурилиш технологиясига мувофиқ зарур муддатларда ва тартибда жўнатилиб турди. Вагонлар муттасил етишмай турган бир шароитда ҳаракат состави биринчи галда Муборак юклари учун ажратилди. Хуллас ишга тушириладиган объект билан оғиздагина эмас, амалда ҳам шуғулланилди. Бунинг натижаси яққол кўриниб турибди: «Узстройиндустрия» шартнома интизомига аниқ риоя қилиш намунасини кўрсатди.

КОМПЛЕКС СУВГА МУҲТОЖ

Афсуски ҳамма ташкилотлар ҳам шундай қилишаётгани йўқ. Натижада қурувчиларнинггина эмас, Муборак заводининг ишлаб турган қисмидаги ходимларнинг ҳам қўлини ушлайдиган вазият вужудга келди.

«Ўзбекгидроэнергострой» тресги май ойида тайёрлаб топшириши лозим бўлган мураккаб газ қувурлари ва идишлари системаси ишлатиб бўлинган буғни сувга айлантириб, қозонларга қайтариш имконини бериши лозим эди. Шу хўжаликнинг, у билан бирга эса қўшимча қозоннинг ҳамда ёрдамчи станциядаги электр тақсимлағичнинг ҳам ишга туширилиши барбод бўлди. Ишлатиб бўлинган буғ конденсати қурилиш майдонининг бир чеккасига оқизиб юборилмоқда.

Шу вақт ичида бошқа бир ношуд пудратчи — «Бухарагазпромстрой» Қуйимозор — Муборак сув йўлини битказа олмади.

Қашқадарё область коммунал хўжалиги бошқармаси эса ўзининг шартномадаги мажбуриятларини бузди: ҳар кеча-кундузда Қаршидан Муборакка зарур бўлган 40 минг ўрнига атиги 26 минг куб метр сув юбормоқда. Градирияни ишга тушириш ҳам орқага сурилди, бу иншоот ишлатиб бўлинган сувнинг бир қисмини тежаб қолишга ёрдам берган бўлур эди. Тахиатош қурилиш конструкциялари заводи ёғоч деталларни ҳамон жўнатгани йўқ...

Қашқадарё областининг хўжалик ходимлари, Бухоро қурувчилари, Тахиатош заводи қурилишни сув билан таъминлаш ишларини ҳар томонлама жадаллаштиришлари зарур. Бутун-бутун шаҳарларни муддатидан илгари барпо эта оладиган, Чорвоқ ГЭСини, Сирдарё ГРЭСини, Туямўйин ва бошқа иншоотларни қурган машҳур «Ўзбекгидроэнергострой» коллективининг қолоқлар орасига тушиб қолиши ҳеч ярашмас экан...

* * *

Учинчи навбатнинг иккинчи блокини ўз вақтида ишга тушириш июннинг бош вазифаси бўлиб қолмоқда. Айни вақтда қурувчилар июлнинг бош объекти — газни заводдан магистрал қувурга сўриб ўтказадиган компрессор станцияси қурилишига ҳам ҳозирлик кўриб қўймоқдалар. «Мубарекгазпромстрой»нинг тўққизинчи бошқармасига июнь ойининг ўрталаридаёқ ҳозиргача монтаж қилиб бўлинган қурилмаларни гидравлика йўли билан синашга киришиш топширилди.

Айрим қийинчиликларга қарамай, Муборак газ комплексининг қурувчилари — Ўзбекистон жанубида республиканинг янги ёқилғи базасини барпо этишдан иборат пировард мақсадга дадил яқинлашиб келмоқдалар. Улар рўй берган чигалликларни бартараф этиб, ишларни юриштириб юборишга қаттиқ бел боғлаганлар.

М. КАРОМОВ,
Ю. КРУЖИЛИН,
В. ПЕТРОВ,
В. ШУМАЙЛОВ.

РАСМИЙ АХБОРОТ

ЛОЙИҲАЛАШ ЗАМОНАВИЙ ТАЛАБЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРИЛСИН

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Лойиҳа-смета ишини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қарорда бу ишдаги мавжуд катта камчиликларни кўрсатиб, иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар партия комитетлари, СССР министрликлари ва идоралари, республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари зиммасига лойиҳалаш ва қидирув ташкилотлари ишини яхшилаш, улардаги ходимларнинг ижодий ташаббускорлигини ривожлантириш ҳамда профессионал билим даражасини ошириш тадбирларини кўриш, бунда фан-техника ва социал тараққиётнинг замонавий талабларига, экономикани КПСС XXVI съезди қарорларига мувофиқ интенсив ривожланиш йўлига ўтказиш шароитларига мос келадиган корхоналар, бинолар ва иншоотларнинг лойиҳаларини тайёрлашни таъминлашни назарда тутиш вазифасини юкладилар.

СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, лойиҳалаш ва қидирув ташкилотлари корхоналарни, бинолар ва иншоотларни лойиҳалаш чоғида:

лойиҳаларда фан ва техника ютуқлари, Ватанимиз ва чет эллардаги илғор тажриба акс эттирилишини, шу тариқа қурилган ёки реконструкция қилинган корхоналар ишга туширилган пайтда техникавий жиҳатдан илғор корхоналар бўлишини ҳамда улар меҳнат, хом ашё, материал ва ёқилғи-энергетика ресурслари сарфи жиҳатидан илмий асосланган нормативларга мувофиқ юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқарадиган бўлишини таъминлашлари;

ишлаб турган корхоналар ва ишлаб чиқаришларни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилиш, серунум машина-ускуналар, бирламчи қуввати катта бўлган қурилма ва агрегатларни жорий этиш, қурилишларга етказиб бериладиган машина-ускуналарнинг қурилиш конструкциялари ва деталларининг заводларда тайёрланиш даражасини ошириш, хом ашё, ёқилғи, материаллар ва бутлаш буюмларини ташиб келтиришнинг ҳамда тайёр маҳсулотни ташиб олиб кетишнинг энг тежамли транспорт схемаларидан фойдаланиш, қурилишнинг индустриал методларини ва уни ташкил этишнинг самарали формаларини қўллаш, шунингдек ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг бошқа илғор омилларини инобатга олиш йўли билан қувватларни биринчи галда ошириш ҳисобига капитал маблағларнинг юксак самарадорлигини таъминлашлари;

шаҳарсозлик ва архитектура ечимларининг юксак даражасини:

ерлардан оқилона фойдаланишни, табиий муҳитни муҳофаза қилишни, шунингдек объектларнинг зилзилага бардошлигини, портлаш ва ёнғинлардан хавф-хатарсизлигини таъминлашлари лозим.

СССР Госстройи, СССР Госплани, СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари 1981 йилда автоматлаштирилган лойиҳа ишларининг комплекс программаси ишлаб чиқилиб, тасдиқланишини таъминлашлари ва ўн биринчи беш йилликда бу ишларни автоматлаштириш даражасини жами ишлар ҳажмининг 15—20 процентига етказишлари лозим.

Лойиҳалашда ҳажми — лойиҳалаш, конструкциялаш ва технология ечимларини, узеллар, конструкциялар ва деталларни унификация қилиш негизида лойиҳа ечимларини типлаштириш, шунингдек типовой лойиҳалардан кенг қўлланиш энг муҳим йўналишлар бўлиб қолиши керак, деб белгиланди.

СССР Госпланига СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари берган таклифлар асосида лойиҳа-қидирув ишларининг, лойиҳалаш ва қидириш ташкилотлари тармоғини ҳамда моддий-техникавий базасини ривожлантириш беш йиллик (топшириқларини йилма-йил тасдиқлаб қўйиб) ва йиллик планларини ишлаб чиқиб, тасдиқлаш топширилди.

СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари халқ хўжалиги тармоқлари ва саноат тармоқларини ривожлантириш ҳамда жойлаштириш схемаларини, шунингдек иқтисодий районлар ва иттифоқдош республикалар бўйича ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш ва жойлаштиришнинг камида 15 йилга (беш йилликлар бўйича) мўлжалланган схемаларини ишлаб чиқишлари лозим: ҳар 5 йилдан кейин бу схемаларга зарур аниқликлар киритилиб, улар янги беш йилликка мўлжаллаб тузиб чиқилсин. Мазкур схемалардан капитал қурилиш беш йиллик планлари составида тасдиқланадиган янги бошланадиган қурилишларнинг рўйхатларини, ишлаб турган ҳамда реконструкция қилишга ва кенгайтиришга белгиланган корхона ва иншоотларнинг рўйхатларини, шунингдек лойиҳа-қидирув ишлари беш йиллик планлари составида тасдиқлаш учун ишлаб чиқиладиган лойиҳаларнинг рўйхатларини тайёрлаш учун фойдаланилади.

Қарорда лойиҳа-қидирув ишларининг титул рўйхатлари лимитларини тайёрлаш ва тасдиқлаш, корхона, бино ва иншоотларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва смета қийматини белгилаш, лойиҳаларни келишиб олиш, экспертиза ўтказиш ва тасдиқлаш, лойиҳа ишларини пул билан таъминлаш тартиби кўзда тутилган.

Қарорда кўзда тутилган топшириқларни бажариш юзасидан, шу жумладан лойиҳалаш ва қидирув ташкилотлари ишини материал-техника билан таъминлаш ҳамда иқтисодий жиҳатдан рағбатлантириш юзасидан, Ватанимиз ҳамда чет эл фани ва техникасининг ютуқларидан уларни хабардор қилиш системасини яхшилаш юзасидан бир қанча тадбирлар белгиланди.

ЭНГ ЯХШИ НАВЛАР ТЕЗРОҚ ЖОРИЙ ЭТИЛСИН

СССР ҳукумати қишлоқ хўжалик экинларининг навларини давлат йўли билан синаш ва районлаштириш тўғрисидаги Низомни тасдиқлади.

Низомда давлат нав синаш станциялари ва участкаларининг вазифалари, иш тартиби ва шарт-шароитлари, шунингдек моддий-техника таъминоти, уларнинг ўзлари ташкил этилган жойдаги хўжаликлар билан ўзаро муносабатлари, уруғлик фондларини вужудга келтириш ва ундан фойдаланиш ҳамда қишлоқ хўжалик экинларининг янги навларини районлаштириш тартиби белгилаб берилган.

Амалдаги ҳужжатларга қўшимча равишда қишлоқ хўжалик экинларининг навларини ўрганиш ҳамда уларни ишлаб чиқаришга жорий этишни жадаллаштиришга, синалаётган навларни уларнинг ҳосилдорлигига ҳамда касалликлар ва зараркунандаларга чидамлилигига қарабгина эмас, шу билан бирга уларнинг технология боплигига, яъни навларнинг йирик машиналашган ишлаб чиқаришда экинларни етиштириш шарт-шароитларига мувофиқ келишига қараб ҳам баҳолашни таъминлашга қаратилган тадбирлар кўзда тутилди.

СССР Министрлар Совети мазкур участкалар учун совхозларнинг ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг директорларига хўжаликларда шартномавий асосларда ташкил этилган нав синаш участкаларининг мудирлари ва мутахассисларини мазкур участкалар учун қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштириш юзасидан белгиланган планлар, шунингдек районлаштирилган ва истиқболли навларнинг уруғликларини кўпайтириш планлари ошириб бажарилганлиги учун мукофотлаш ҳуқуқини берди, колхозларнинг правленияларига эса шундай қилишни тавсия этди.

ЙИЛҚИЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети йилқичиликни ривожлантириш тадбирлари тўғрисидаги масалани кўриб чиқдилар.

Қабул этилган қарорда қайд қилинадики, кейинги йилларда бир қанча республикалар, ўлкалар ва областларда отлар туёғи асоссиз равишда камайиб кетмоқда. Кўпгина колхоз ва совхозларда ёш отларни урчитиб кўпайтириш масалаларига дуруст эътибор берилмаяпти. Гўшт ва қимиз йилқичилиги, от спорти ва туризм етарли равишда ривожлантирилмаяпти. Гарчи хўжаликларда юкларни қисқа масофага ташиш, колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг томорқа участкаларини ҳайдаш, бошқа баъзи бир юк ташиш ва деҳқончилик ишларини бажариш учун отлардан фойдаланиш иқтисодий жиҳатдан манфаатлироқ бўлишига қарамай, бу ишларда кўпинча трактор ва автомобиллардан фойдаланилмоқда.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, ўлка, область ва район партия комитетлари, автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка, область ва район ижроия комитетлари колхозларда, совхозларда ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда ташкилотларида йилқичиликнинг аҳволи тўғрисидаги масалани кўриб чиқишлари, отлар туёғини кўпайтириш, уларни урчитиш ишларини яхшилаш ҳамда қишлоқ хўжалиги ва транспорт ишларида улардан оқилона фойдаланиш тадбирларини ишлаб чиқиб амалга оширишлари лозим.

1981—1985 йилларда отлар ва етиштирилаётган тойларни, шунингдек гўшт учун давлат харид қиладиган отларни кўпайтириш топшириғи белгиланди. РСФСР, Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Қирғизистон ССР ва Тожикистон ССР Министрлар Советларига гўштбоп йилқилар подасини янада ривожлантиришни таъминлаш, йирик ихтисослаштирилган гўштбоп йилқи етиштирувчи совхозлар ва йилқичилик фермалари, шунингдек қимиз етиштирадиган фермалар ташкил этиш таклиф қилинди.

Колхозларга, совхозларга, от заводларига ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларига бириктирилган биялар группасидан олинган тойчаларнинг камида 40 процентини боқиб ўстирган кишиларга онасидан ажралгунча боқилган ҳар бир той учун 50 сўм миқдорида хўжаликнинг моддий рағбатлантириш фондидан пул мукофотлари тўлаш тавсия этилди.

Совхозларнинг, от заводларининг ҳамда бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларининг чўл, ярим чўл ва тоғ яйловларида, шунингдек Қизилер яйловларида йилқи боқиш билан шуғулланувчи ходимлари учун 1981 йилдан бошлаб муайян хўжаликда шу мутахассисликдаги узлуксиз иш стажи учун иш ҳақига устама тўлаш жорий этилади ва ҳар йили ҳақ тўланадиган қўшимча отпускалар берилади.

СССРнинг тегишли министрликлари ва идораларига ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига йилқичиликдаги селекция-наслчилик ишини ва давлат от заводларининг ишини яхшилаш, колхоз ва совхозларда оммавий от спортини, от туризмини ривожлантириш, отларни вақтинча фойдаланиш учун бериб туришни, от қўшиладиган аравалар, ченалар, юганлар, эгарлар, тақалар, тақалаш михлари ва тиркама асбоблар ишлаб чиқаришни ташкил этиш, шунингдек йилқичилик учун малакали кадрлар тайёрлаш тадбирларини амалга ошириш топширилди.

(ТАСС).

ЛЕКТОРЛАР СЕМИНАРИ

Яқинда «КПСС XXVI съезди ва коммунизм қуриш йўлида янги тарихий марралар» деган мавзуда Қашқадарё область лекторларининг семинари бўлиб ўтди.

Семинар қатнашчилари область партия комитетининг секретари М. Худойқуловнинг «КПСС XXVI съезди ва коммунистик бунёдкорликнинг янги марралари», Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, тарих фанлари доктори, профессор С. М. Захаровнинг «КПСС XXVI съезди ҳужжатларида марксизм-ленинизмнинг ижодий ривожлантирилиши», область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими лекторлар группасининг раҳбари О. Муродовнинг «КПСС XXVI съезди партиянинг идеологик, сиёсий-тарбиявий ишлари тўғрисида». Китоб районидаги Навоий номли колхоз партия комитетининг секретари Н. Пўлатовнинг «Меҳнаткашлар ўртасида КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди материалларини пропаганда қилишнинг асосий форма ва методлари» деган ва бошқа муҳим темалардаги докладларини тингладилар.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Марҳамат райони (район партия комитетининг секретари Б. Н. Расулов, район ижроия комитетининг раиси М. Йўлдошева, район комсомол комитетининг секретари П. Мамаков, бош пилла қуритиш корхонасининг директори Ю. Мақсудов);

Хўжаобод райони (район партия комитетининг секретари Н. Қ. Қодиров, район ижроия комитетининг раиси Д. Дадабоев, район комсомол комитетининг секретари Р. Н. Қобулова, бош пилла қуритиш корхонасининг директори М. Мирзаев).

Бувайда райони (район партия комитетининг секретари М. Ҳайдаров, район ижроия комитетининг раиси А. Раҳимов, район комсомол комитетининг секретари И. Т. Абдуллаев, бош пилла қуритиш корхонасининг директори Қ. Толипов);

Ленинград райони (район партия комитетининг секретари А. Мираҳмедов, район ижроия комитетининг раиси Т. Исмоилов, район комсомол комитетининг секретари Н. А. Йўлдошева, бош пилла қуритиш корхонасининг директори А. Иброҳимов);

Ўзбекистон райони (район партия комитетининг секретари А Пайғамов, район ижроия комитетининг раиси Н. Х. Раҳимов, район комсомол комитетининг секретари Х. Раҳмонов, бош пилла қуритиш корхонасининг директори И. Назаров).

Жомбой райони (район партия комитетининг секретари И. Умурзоқов, район ижроия комитетининг раиси А. Жамилов, район комсомол комитетининг секретари А. Темиров, пилла қуритиш бош корхонасининг директори М. Бозоров).

Пайариқ райони (район партия комитетининг секретари Х. Сайдиев, район ижроия комитетининг раиси Э. Т. Омонбоев, район комсомол комитетининг секретари Т. А. Норқулов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори И. Аҳадов).

Советобод райони (район партия комитетининг секретари Н. Элбоев, район ижроия комитетининг раиси У. Ҳайдаров, район комсомол комитетининг секретари С. Холбозоров. пилла қуритиш бош корхонасининг директори Т. Жўраев).

БУГУН — МЕЛИОРАТОРЛАР КУНИ

ЕР ТАБИБЛАРИ

Бугун улуғ Советлар диёрида яна тантана. Халқимиз «ер табиблари» деб эъзозлайдиган мелиораторларнинг анъанавий байрами. Одатда бундай шонли кунларда босиб ўтилган йўлга назар солинади, бажарилган ишлар сарҳисоб қилиниб, келажак режалари белгилаб олинади. Шуни мамнуният билан таъкидлаш лозимки, бугунги кунда Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги мелиораторларнинг куч-ғайрати туфайли илгарилари катта оқибатларга сабаб бўлувчи об-ҳаво инжиқликлари таъсиридан асосан хориж бўлган. Сув хўжалиги хизмати ходимлари сувсизлик, заҳ босиш, ерларнинг шўрланишига қарши курашишнинг замонавий усулларини қўллашни, юқори ҳосил етиштиришнинг энг мақбул шарт-шароитларини яратишни ўрганиб олдилар.

Биз ҳозир мавжуд сув иншоотларида 60 миллиард кубометрдан зиёд обиҳаётни тўплаш қувватига эгамиз. Республикамизда секундига 300 кубометргача сув чиқара оладиган, узунлиги 300 километр ва ундан кўпроқ масофага чўзилган Жанубий Мирзачўл, Аму-Занг, Катта Андижон, Москва сингари ноёб каналлар, қарийб 6 миллиард кубометр обиҳаётни ўзига жам қила оладиган йигирмата ички ва 30 миллиард кубометрдан ортиқроқ сиғимдаги республикалараро сув омборлари ишлаб турибди. Ўзбекистон 1964—1965 йиллардагига қараганда юз баравар кўп, яъни 5 миллиард киловатт-соат электр энергиясини истеъмол қилмоқда, 1200 минг гектардан ошиқроқ майдонларга сув чиқариб бераётган мингта насос станциясини бошқармоқда.

Республика мелиораторлари ўтган ўнинчи беш йилликда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсив ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшишди. 214 минг гектар янгидан суғорилган ерлар фойдаланишга топширилди. 481 минг гектар майдоннинг мелиоратив ҳолати яхшиланди. 290 минг гектар ер капитал текисланди. Суғориш системалари реконструкция қилиниб, миллион гектар экинзорни сув билан таъминлаш имконияти оширилди. Қорақалпоғистон АССРдаги Қумжиққан, Элликқалъа ва Қумбосган, Бухоро областидаги Ўртачўл, Маликчўл, Навоий, Моханкўл, Сурхондарё областидаги Бобокоғ ва Қизариқ массивлари ўзлаштирилиб, уларда ям-яшил экинзорлар мавж урмоқда. Мен қўриқ ерларнинг комплекс ўзлаштирилаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтишни истар эдим. Чунки, бу жойларда янги ерларни қишлоқ хўжалигига тайёрлаш билан баравар уй-жой бинолари, маданий-маиший марказлар бунёд этилмоқда. Министрлигимиз бўлинмалари ўнинчи беш йиллик мобайнида 220 минг квадрат-метрдан ошиқ уй-жойни қуриб бердилар. Чўл ва саҳроларни комплекс ўзлаштириш кўламида республикамизга тенг келадиган ҳатто жаҳонда йўқ. Биз бундай муваффақиятга сув хўжалиги қурилишининг моддий-техника базаси муттасил тараққий этаётганлиги, илғор техника ва технология жорий қилинаётганлиги туфайли эришяпмиз. Тўғри, қўриқ ерларни комплекс ўзлаштириш анчагина капитал маблағни талаб қилади. Чунки, ҳозирги пайтда фойдаланишга топширилаётган ҳар бир гектар ер олдинги йиллардагига қараганда анча қимматга тушмоқда. Кўплаб инженерлик иншоотлари қурилмоқда. Далаларни машина ёрдамида суғориш кенг қўлланилмоқда. Бироқ ишга туширилган майдонлардан самарали фойдаланиш таъминланса, барча сарф-харажатлар тезда қопланади.

Ўзбекистонда сув хўжалиги қурилиши суръати йилдан-йилга ўсмоқда. Ўтган беш йилликнинг ҳар бир йилида ўртача 100 минг гектаргача янги ер ўзлаштирилди. 55 та йирик гидроузел ва тўғон, мингдан зиёд сув ўтказиш иншооти барпо қилинди. Суғориш системаларини саноат асосига кўчириш программаси муваффақиятли бажарилди. Беш йил ичида йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш корхоналарининг қуввати 470 минг кубометрга оширилди. Фойдаланувчи ташкилотлар учун 38 та саноат базаси вужудга келтирилди. РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонасида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш мақсадида анчагина ишлар ўрнига қўйилди. Новгород областида 16,5 минг гектар ернинг захи қочирилиб, 19 минг гектардан зиёд майдонда маданий-техника ишлар ўтказилди. 500 гектар ерга сув чиқарилди.

Ҳар қандай иш муваффақиятини малакали, билимли, садоқатли кадрлардан ташкил топган коллективлар ҳал қилиши турган гап. Биз шу байрам айёмида ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан анча олдин, 1980 йил июнь — август ойларидаёқ бажариб қўйилган «Приаралводстрой», «Наманганирстрой», «Бухараирстрой», «Эскиангарканалстрой», «Қарақалпақводстрой» трестларининг мелиораторларига фидокорона меҳнатлари учун ташаккур билдирамиз.

Жонажон партия ва ҳукуматимиз она-Ватан бахт-саодати йўлида зарбдорларча ишлаётган кишиларни юксак қадрлаб келяпти. Ўнинчи беш йилликда юқори ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганлиги учун 1170 нафар мелиоратор СССР орден ва медаллари билан мукофотланди. 64 кишига Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи, ирригатор, механизатор фахрий унвонлари берилди. Булар орасида «Андижанирстрой» трестининг Шаҳрихон қурилиш-монтаж бошқармаси экскаваторчиси, СССР Давлат мукофоти лауреати Ёқубжон Марасулов, «Хорезмводстрой» трестининг Урганч қурилиш-монтаж бошқармаси экскаваторчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Михаил Довбня, «Қарақалпақводстрой» трестининг Ўнг қирғоқ кўчма механизациялашган колоннаси экскаваторчиси Ўрозбой Длимбетов, «Туямуюнгидрострой» қурилиш бошқармасининг бригада бошлиқларидан Мадёр Қиличев, Сергей Цой сингари социалистик мусобақа пешқадамлари борлиги кишида мамнуният ҳосил қилади.

Ўзбекистон ССР сув хўжалиги меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликни ҳам дадил бошладилар. Ш... нинг биринчи квар... улар суғориладиган ян... ларни ўзлаштириш п... 111, майдонларнинг ... ратив ҳолатини яхши... 163, ерларни теки... 154, мавжуд суғориш ... маларини реконструкци... ни 195, уй-жой бино... фойдаланишга топш... 103 процент бажа... Ютуқларимиз ўзими... Янги беш йилликнинг ... лабки беш ойида кат... ҳажмдаги ишлар адо ... ганлигини яхши би... Аммо халқ фаровонл... янада ошириш учун ... ланган умум ишига с... ли ҳисса қўшиш мақс... ҳали жуда кўп тер тў... миз лозимлигини чуқ... қилиб турибмиз. Ўн бир... чи беш йиллик планлар... ишлаб чиқаётганимизда ... рилишга катта аҳамият б... дик. Давлат капитал м... лағлари ҳисобига 250 м... гектар янгидан суғорила... ган ерларни фойдаланиш... топшириш, илгаритдан де... ҳончилик қилиб келинаёт... 400 минг гектар майдонн... мелиоратив ҳолатини яхш... лаш, 150 минг гектар е... текислаш ва 720 минг г... тар экинзорнинг сув таъ... нотини тузуклаш режал... тирилган. Ўн биринчи ... йилликда Андижон, Тўя... йин, Ҳисорак, Қоровулт... сув омборларини қуриш ... ҳоясига етказилади. Оҳан... рон, Жиззах ва Каттақ... сув омборларининг с... оширилади. Тўпаланг ... Шўркўл сув омборла... барпо этишга киришилад...

Министрлигимиз тар... ларида бошқаришнинг а... мат системаларини ярат... ва ҳисоблаш техникас... жорий этиш бўйича м... тажриба тўпланган. Б... ишни давом эттирамиз... пудратчи сифатида А... нистон, Сурия, Ангола, ... замбик ва Вьетнамда қур... лаётган йирик сув иншоот... рига техника ёрдами кўр... тишни кучайтирамиз.

Ғўза парваришида вегет... ция даври мелиораторлар учун ҳам масъулиятли палла ҳисобланади. Сув хўжалиги ходимлари бу мавсумга пухта тайёргарлик кўрдилар. Гидромелиорация системаларини техникавий такоми... лаштириш ва ремонт қили... суғориш шахобчаларини т... залаш белгиланган муд... ларда амалга оширилди. ... ҳам анъанавий байрамим... га тайёрланган туҳфадир.

Б. ҚОДИРО...
Ўзбекистон ССР мели... ция ва сув хўжалиги ... нистрининг биринчи ... босари.

ПЛАНЕТАМИЗДА

МЕҲМОНДЎСТ ЖАЗОИР ДИЁРИДА

ЖХДР ПРЕЗИДЕНТИ ШАДЛИ БИНЖАДИДНИНГ СССРГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Москвадан шимолий Африкага самолётда атиги олти соатда етиб борилади. Болқон, Апеннин ярим ороллари, Сардиния тепасидан учиб ўтилгач, ниҳоят, «Ту-134» лайнери қаноти остида ғира-шира булутлар орасидан Жазоир соҳилини ўраб олган хушманзара кўм-кўк қўлтиқлар ва кўллар кўзга ташланади. Қуш парвозича баландликдан Ўрта денгиз қирғоғи, катта порт, саф тортиб турган кемаларнинг жозибадор манзараси очилади. Цитрусзорлар, оби ҳаётдан баҳра олиб, яшнаб турган кўм-кўк экинзорлар, нефть омборларининг кумушсимон қиёфаси кўзга ташланади. Ҳуари Бумиддин номидаги халқаро аэропортга қўнишимиз биланоқ Жазоир Халқ Демократик Республикасининг меҳмондўст диёрига қадам қўйдик.

Мамлакат пойтахтини кўпинча «оқ ғиштин шаҳар» деб атайдилар. Бу ўхшатишда жон бор. Ҳар куни эрталаб қуёш бухта тепасида қад кўтарган пасти-баланд оппоқ жозибадор миноралар, замонавий ёруғ иморатларга заррин нур сочади. Жазоир — кенг кўкаламзор кўчалари, Европа услубидаги ҳиёбон ва парклари билан кўзни қувонтирувчи замонавий шаҳар. Баланд тепаликларда илгари француз мустамлакачиларига қарашли бўлган оромгоҳларнинг оппоқ иморатлари жойлашган (французлар қадимий Жазоир диёрида 130 йилдан кўпроқ ҳукмронлик қилганлар).

7 йилдан кўпроқ вақт давом этган қонли миллий озодлик уруши натижасида 1962 йилда Жазоир халқи мустамлакачилар устидан ғалаба қозонди. Ўша йилнинг ўзида Жазоирда халқ демократик республикаси эълон қилинди. Мустақиллик курашиб қўлга киритилгандан кейин жазоирликлар янги жамият қуришда, миллий экономикани барпо этишда кўпгина муваффақиятларга эришдилар.

Нефть — Жазоирнинг энг асосий бойлиги эканлиги шубҳасиз. «Қора олтин» қазиб олишни назорат қилиб турган миллий нефть компанияси — «Сонатрик»нинг пойтахт марказий қисмида қад кўтариб турган кўп қаватли биноси шуни эслатади. Ҳар йили Жазоирда 50 миллион тоннадан кўпроқ нефть қазиб олинмоқда. Ҳаётдан ном-нишон бўлмаган Саҳрои Кабирда, бепоён қумлар оралиғида нефть қудуқлари пайдо бўлди. Республикада қурилган нефтни қайта ишлаш катта заводи йилига 1 миллион тонна нефтни қайта ишлаб бермоқда.

Жазоир бўйлаб қилинган саёҳат вақтида биз, жумладан, йилига 2 миллион тонна пўлат эритаётган Ал-Ҳожар металлургия комбинатида бўлдик. Комбинат Совет Иттифоқининг техникавий кўмаги билан қурилган. Мана шу замонавий саноат корхонасида 18.000 га яқин жазоирлик ишчи меҳнат қилмоқда. Ал-Ҳожарнинг юзлаб инженер ва техниклари ишлаб чиқариш практикасини СССРда ўтганлар. Азим комбинат ёнида қад кўтарган шинам посёлкада мактаблар, касалхоналар, бошқа социал муассасалар ҳам қурилган. Бу ерда жазоирлик ва совет мутахассислари аҳил ҳаёт кечирмоқдалар. Ал-Ҳожар Совет — Жазоир иқтисодий ҳамкорлигининг сўнмас тимсоли бўлиб қолди.

1963 йилдан буён ЖХДРда СССРнинг иқтисодий ва техникавий кўмаги билан 100 дан кўпроқ халқ хўжалик объектлари қурилди ёки қурилмоқда. Совет Иттифоқи миллий кадрлар тайёрлашда Жазоирга бажонидил ёрдам бермоқда. Кўпгина университет марказларида совет муаллимлари ишламоқдалар.

Жазоир бўйлаб қилинган сафар давомида биз Миллий озодлик фронти партияси раҳбарлигидаги Жазоир халқи Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳамкорликни юксак қадрлаётганига, Совет давлатининг тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, кескинликни юмшатишни сақлаб қолиш манфаатлари йўлидаги куч-ғайратларини, унинг империализмга қарши, социал тараққиёт учун курашини қўллаб-қувватлаётганига яна бир карра ишонч ҳосил қилдик. Миллий озодлик фронти раҳбарлик органларининг вакиллари суҳбатлар чоғида СССРнинг кескинлик манбаларини тугатишга, қуролланиш пойгасини тўхтатишга қаратилган ташаббуслари ва куч-ғайратлари муҳимлигини таъкидладилар.

Миллий озодлик фронти партияси Марказий Комитетининг аъзоси Саид Бухожар Аннаба муҳофазаси область ташкилотига бошчилик қилмоқда.

— Улуғ Октябрь социалистик революцияси, — деди у шаҳар маҳкамаси биносида биз билан дўстона суҳбат чоғида, — дунёдаги миллий озодлик ҳаракатининг ўсишига қудратли туртки берган буюк сиёсий воқеа бўлди. Октябрь Жазоир халқини ҳам миллий мустақиллик учун курашга руҳлантирди. Жазоир озодликка эришган пайтдан бери Миллий озодлик фронти билан КПСС ўртасидаги алоқалар муваффақиятли равишда ривожланиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Мустамлакачиликка ва империализмга қарши биргаликда қилаётган ҳаракатларимиз бу алоқалар янада мустаҳкамроқ бўлиб қолади, деб ишонч билан гапириш учун асос беради. Империализм ва унинг агентлари бизнинг халқимизга қарши фитналар тайёрлаётган бир пайтда СССР билан Жазоир ўртасидаги дўстлик тинчлик ишига хизмат қилади, империализм ва реакциянинг ҳужумларини даф қилишга бизга ёрдам беради.

Дўст Жазоир диёрида кўпдан-кўп унутилмас учрашувларга тўлиб-тошган кунлар бир зумда ўтиб кетгандек бўлди. Биз бу меҳмондўст мамлакатни тарк этар эканмиз, давлатларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари СССР ва Жазоир халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушишига, бу муносабатлар тинчлик ва социал тараққиёт манфаатлари йўлида янада ривож топишига ишончимиз ошди.

В. МАТЯШ. (ТАСС).
Жазоир — Москва.

И. ГАНДИНИНГ ОЧИҚ ХАТИ

ДЕҲЛИ, 5 июнь. (ТАСС). Ташқи ва ички реакция кучлари Ҳиндистон тараққиёт йўлидан ривожланишига халақит бериш учун ҳар қандай чораларни кўрмоқдалар. Бу кучлар Ҳиндистоннинг бирлиги ва территориал бутунлигига путур етказиш учун сепаратчилар, диний жамоалар, тоифаларнинг тартибсизлик туғдириш ҳуружларини уюштиришга уринмоқдалар. Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди 14 июнда парламентга ўтказиладиган қўшимча сайлов арафасида сайловчиларга йўллаган очиқ хатида шу ҳақда гапиради.

Бош министр ҳукуматнинг фаолияти тўғрисида гапириб, ҳукмрон партия ҳокимият тепасига келгандан буён ўтган қисқа вақт ичида мамлакат олдида турган барча муҳим проблемаларни ҳал этишга муваффақ бўлмаганлигини таъкидлади. «Аммо, — деди у, — бизнинг мақсадларимиз аниқ-равшандир. Биз мавжуд проблемаларни ҳал этиш йўллари тўғрисида доим фикр юритмоқдамиз ва қийинчиликлар олдида чекиниш ниятидамасмиз».

Индира Ганди айтдики, мамлакатда деҳқонларнинг ва аҳоли энг камбағал қатламларининг аҳволини яхшилаш учун кўп иш қилинмоқда. Бунинг натижасида маъмурлар қишлоқни ўғит, уруғлик фонди, нефть маҳсулотлари билан таъминлашни анча яхшилашга муваффақ бўлдилар. Ирригация системаларини кенгайтириш соҳасида кўп иш қилинмоқда. 1980—1985 йилларга мўлжалланган янги беш йиллик план қишлоқ районларида уй-жой қурилишини кенгайтириш ва шу мақсадда давлат томонидан деҳқонларга енгил шартлар билан қарз бериш кўзда тутилади.

ЯНА ЁН БЕРИЛДИ

ВАРШАВА, 5 июнь. (ТАСС). Бу ерда контрреволюцион «Мустақил Польша конфедерацияси» гуруҳининг раҳбари Л. Мочульский қамоқдан озод этилганлиги эълон қилинди.

Варшава суди яна шу контрреволюцион ташкилотнинг раҳбарларидан яна 4 кишини ҳам озод этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Аммо бош прокуратура бу қарорга протест билдирди ва масала ПХР олий судида ҳал этилади.

«Конфедерация» фаолиятининг программаси ПХРдаги конституцион тузумни зўрлик билан тугатиш, унинг мудофаа қудратини заифлаштириш ва социалистик мамлакатлар билан иттифоқини бузиш мақсадини кўзда тутади. Контрреволюцион ташкилот Польшага ва унинг иттифоқчиларига қарши қўпорувчилик ишлари олиб бораётган чет эл марказларидан пул олиб турган. «Мустақил Польша конфедерацияси»нинг раҳбарлари бу марказлар билан ҳамкорлик қилганлар, Польша тўғрисида уларга ахборот бериб турганлар ва улардан моддий-техника ёрдами олганлар.

Мочульский ва унинг шериклари Польша Халқ Республикасининг туб манфаатларига қарши қаратилган ана шу жиноятларда айбланиб, қамоққа олинган эди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПАРИЖ. 14—21 июнь кунлари Миллат мажлисига бўладиган сайлов муносабати билан бу ерда Франция коммунистлар партияси ва социалистик партияси ўртасида музокаралар ниҳоясига етди. Музокаралар вақтида биринчи даврада энг кўп овоз олган сўл кучлар номзодини сайловнинг иккинчи даврасида ҳар иккала партия биргаликда қўллаб-қувватлаши тўғрисида бир битимга келинди.

КОЛОМБО. Район ривожланиш кенгашларига сайлов бўлиб ўтган Шри Ланкада овоз бериш тамом бўлиши биланоқ бутун мамлакат территориясида фавқулодда ҳолат жорий этилганлиги эълон қилинди. Яқинда маъмурлар Шри Ланканинг шимолида, Жафна шаҳари районида ҳам худди шундай чораларни кўришга мажбур бўлган эдилар. Бу шаҳарда сайлов муносабати билан сепаратчилар ўзларининг қўпорувчилик ишларини жуда ҳам кучайтириб юбордилар. Бу ерда айни вақтда комендантлик соати жорий этилди, матбуот устидан цензура кучайтирилди.

Шри Ланка ҳукумати резервдагиларни ёппасига сафарбар қилиш тўғрисида фармон чиқарди.

СОЛСБЕРИ. Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти ва Зимбабве Республикаси делегациялари жаҳон жамоатчилигига мурожаат қилиб, ирқчилик ва апартеидга қарши курашаётган Жанубий Африка халқлари билан бирдамлик кампаниясини кучайтиришга чақирдилар. Бу ерда бўлиб ўтган музокаралар вақтида томонлар Намибия халқининг ягона қонуний вакили Жанубий-Ғарбий Африка халқ ташкилоти (СВАПО) бошчилигида олиб бораётган озодлик курашини қўллаб-қувватлаш юзасидан халқаро тадбирларда кенг қатнашишни ёқлаб чиқдилар.

(ТАСС).

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 132 (18.010). • 9 июнь 1981 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ДЕҲҚОНЛАРИ МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН КУРАШДА

•

ПИЛЛАЧИЛАР УЛКАН МАРРАЛАРНИ ЗАБТ ЭТМОҚДАЛАР

•

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ ЮКСАК БУРЧИ

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

БЕШ ЙИЛЛИККА ЗАРБДОР СУРЪАТ

БАМ — УМУМХАЛҚ ҚУРИЛИШИ

Ўн биринчи беш йилликда Байкал-Амур темир йўл магистралининг бошидан охиригача поездлар қатнови очилсин, дейилган КПСС XXVI съезди қарорида. Бу — кўмир, темир ва марганец рудаси, мис, никель, рух, молибден, қалайи, бошқа фойдали қазилмаларнинг янги катта-катта запасларини тезроқ ўзлаштириш имконини беради. Сибирь ўрмонлари негизида ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати, ўрмон химияси янада ривож топади.

Байкал-Амур магистралининг қурувчилари иш суръатини кучайтирмоқдалар. 3.510 километрлик асосий йўлдан 2 минг километрига пўлат излар ётқизилди, 600 километри доимий фойдаланиш учун топширилди, магистралнинг учдан бир қисмида поездларнинг иш ҳаракати ташкил этилди. Бунга эришиш учун неча миллион кубометр тупроқ ётқизиш, икки мингтадан кўпроқ турли сунъий иншоотлар қуриш керак бўлди. Транссиб билан Жанубий Якутияни боғловчи кичик БАМ трассаси бўйлаб истеъмолчиларга миллион-миллион тонна кўмир, ёғоч, ўлканинг бошқа бойликлари элтиб берилди. Ҳозир қурувчиларнинг асосий куч-ғайратлари тоннель ва кўприклар қуришга қаратилган.

Кейинги йилларда БАМда меҳнат коллективлари таркиб топиб, мустаҳкамланди, КПСС XXVI съездининг делегатлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Леонид Казаков ва Ленин ордени кавалери Вячеслав Аксенов, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Александр Бондарь сингари ўз ишининг ажойиб усталари ўсиб вояга етди. Кашшофлар янгидан янги уйлар барпо этишмоқда, мактаблар, болалар боғчалари, клублар — хуллас ўрмонзор ўлкада яшаш учун зарур ҳамма муассасаларни қурмоқдалар.

Байкал-Амур магистрали — умумхалқ қурилиши. БАМнинг кўпгина шаҳар ва посёлкалари доимий оталиққа олинган — бу ерда иттифоқдош ва автоном республикалардан, ўлкалар, областлар, шаҳарлардан юборилган ўттизга яқин отряд меҳнат қилмоқда. Масалан, Москва, Украина, Грузия, Молдавия, Ставрополь ва Краснодар ўлкалари, Свердловск ва Москва областларининг намояндалари зўр сабот билан ишламоқдалар. Шу билан бирга Арманистон, Туркманистон, Бошқирдистон, Олтой ўлкаси, Волгоград, Омск, Куйбишев областларида зарбдор қурилишга унчалик эътибор билан оталиқ қилинмаяпти.

БАМ қурувчилари ишининг муваффақияти материаллар билан пухта таъминлашга кўп жиҳатдан боғлиқ. Масалан, ўтган йили 280 мингта шпал жўнатиш кечикди, бу эса бир юз қирқ километр тайёр из демакдир. Темир йўллар министрлиги шу маҳсулотни етказиб бериш издан чиқишига айбдор бўлди. СССР Ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати министрлиги магистралга аталган йигирма минг квадрат метрга яқин стандарт уйларни муддатида юбормади. Баъзан металл, темир-бетон, ғишт, бошқа зарур материаллар ва конструкцияларнинг етишмаслиги сабабли қурилишда танг аҳвол юзага келади. Партия ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари БАМга зарур ҳамма материалларни етказиб беришни қаттиқ назорат остига олишлари керак. Қурилишнинг ўзида материалларнинг тежаб-тергаб сарфланиши учун курашни кучайтириш лозим.

БАМ — рельслар, кўприклар, тоннеллардангина иборат эмас, магистраль ёқалаб янги-янги шаҳарлар, посёлкалар қад кўтармоқда, совхозлар ва ўрмончилик хўжаликлари барпо этилмоқда, беҳисоб бойликларни синасида яшириб ётган ерлар обод бўлмоқда.

«Байкал-Амур магистрали, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев Сибирь ва Узоқ Шарққа қилган сафари вақтида, — ривожланган социализм даврининг қурилишидир... Биз қурилиш районларида турмуш учун яхши шароит яратишимиз, уй-жой, клублар, мактаблар қурилишига кўпроқ эътибор беришимиз, бу ишни зарур миқёсда ва муносиб техникавий савияда, иқлим шароитларини ҳисобга олган ҳолда бажариш керак».

Бир ярим миллион квадрат километрдан ортиқ ерни эгалловчи магистрал зонасининг анчагина қисмини ўзлаштириш қийин. Одамлар қаршисида тайга, тоғ тизмалари, абадий музликлар, оғир иқлим шароитлари турибди. Улар қийинчиликларга қарамай олға бормоқдалар, ўлкани узоқни кўзлаб, пишиқ-пухта обод қилмоқдалар. Ҳозир бу ерда кучли трестлар ишлаб турибди, уй-жойларни, социал-маиший ва маданий биноларни жадалроқ қуриш мумкин. Катта-катта ресурсларни хўжалик оборотига киритиш — ҳозирча кўп жиҳатдан келажакдаги иш бўлса ҳам, аммо ҳозирнинг ўзидаёқ БАМ зонасида иқтисодий жиҳатдан ривожланишни мустаҳкам программ-мақсад негизида ташкил этиш зарур.

БАМга кўп киши келмоқда, аммо уларнинг ҳаммаси ҳам магистралда узоқ вақт қолаётгани йўқ. Сифатли уй-жойнинг етишмаслиги, болалар муассасаларининг йўқлиги буниng сабабларидан биридир. БАМда кўп қурмоқдалар, бироқ баъзи бинолар етарли даражада пухта ўйлаб жойлаштирилмаяпти. Масалан, Тиндада Москванинг оталиқ ташкилотлари ёрдами билан барча коммунал қулайликлари бўлган неча ўнлаб кўп қаватли уйлар қурилди, аммо бу ерда ҳали бир талай муваққат уйлар бор, ҳозирча шаҳарнинг бош қурилиш плани йўқ, бу ердагилар орасида уй-жойга, болалар боғчаларига муҳтож кишилар бор. Бошқа бир қанча жойларда ҳам шу аҳволни кўриш мумкин.

БАМ трассаси бўйлаб муваққат автомобиль йўллари қурилган. Уларнинг кўп жойлари ёмон аҳволда, уларнинг сақланиши учун амалда ҳеч ким жавобгар эмас. Бу йўллар ўзининг ёрдамчилик ролини бажариб бўлгач, аста-секин бузилмоқда. Сибирь ва Узоқ Шарқ районлари темир йўл қатновигагина эмас, шу билан бирга пухта автомобиль қатновига ҳам муҳтож эканини тажриба кўрсатиб турибди.

Магистралнинг иккала четида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини йўлга қўйиш ва ривожлантириш ҳам вазифалардан биридир, бу вазифанинг ҳал этилиши шаҳар ва қишлоқларнинг аҳолисини шу ернинг ўзида етиштирилган янги озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш имконини беради. Ҳозирча «аграр цех» қурувчилар ва уларнинг оилалари эҳтиёжларини фақат 5—7 процент қондирмоқда. Бир қанча жойларда бамликлар маҳаллий хўжаликларга кўмаклашиб, ўз кучлари билан сигирхоналар, чўчқачилик комплекслари, теплица ва парниклар қуриб бермоқдалар. Партия комитетлари, халқ депутатлари маҳаллий Советлари мана шу тажрибани қўллаб-қувватлашлари ва оммалаштиришлари керак. Сибирь диёри, нақадар машаққатли бўлмасин, шу ерда яшаб, ишлаётган одамларни боқиши мумкин ва лозим.

Байкал-Амур магистрали қурувчиларининг келгусидаги ишлари кўп. Чунончи «Ленабамстрой» трестининг коллективи беш йилликнинг биринчи йилида 261 километр узунликдаги Усть-Кут-Кунерма ишга тушириладиган комплексини муддатидан икки ой аввал доимий фойдаланишга топшириш мажбуриятини олди. Усть-Кутдан Янчукан станциясигача, Тиндадан Ғарбда — Олекма дарёсигача, Шарқда — Зейск станциясигача, Ургалдан Февральск станциясигача излар ётқизилиши лозим. Кўпгина коллективлар ўз ваъдаларини шараф билан бажармоқдалар. Беш йилликнинг биринчи йилини яхши бошлаш — умумхалқ қурилиши муваффақиятли тугалланишининг гарови эканини улар англаб турибди.

[«ПРАВДА» газетасининг 8 июндаги бош мақоласи].

ЎРИМ ҚИЗҒИН

Республикамизнинг кўплаб хўжаликларида ғалла ўрим-йиғими уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Жумладан, Арнасой районидаги Жуков номли совхозда ҳам мўл ғалла хирмони кўтарилмоқда. Хўжалик деҳқонлари ҳар гектар майдондан 15—16 центнердан ғалла олишяпти. Суратда: совхоз директори С. Аҳмедов, илғор комбайнчилардан А. Иброҳимов, Н. Мамутов ва ғаллачилик бўлими бошлиғи М. Мамутовлар ҳосилни кўздан кечиришмоқда.

К. Жўрақулов фотоси.

ПЛАН — ҲАР БИР КОЛЛЕКТИВ УЧУН ҚОНУН

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика саноати маҳсулот реализация қилиш 1981 йил январь-май ойлари планини 102,5 процент бажарди, саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 1980 йилнинг январь-май ойларига нисбатан 7,1 процент ўсди, меҳнат унумдорлиги 4,3 процент ошди.

Қорақалпоғистон АССР, областлар ва Тошкент шаҳри саноати маҳсулот реализация қилиш, ишлаб чиқариш ҳажми ва меҳнат унумдорлиги жиҳатидан январь-май ойлари планини қандай бажарганлигини қуйидаги маълумотлардан кўриш мумкин:

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — маҳсулот реализация қилиш, учинчи устун — ишлаб чиқариш ҳажми, тўртинчи устун — меҳнат унумдорлиги (планнинг бажарилиш проценти), бешинчи устун — 1981 йил январь-май ойларида ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръатлари 1980 йил январь-май ойларига нисбатан процент ҳисобида.

Ўзбекистон ССР	102,5	103,1	103,0	107,1
шу жумладан:				
Қорақалпоғистон АССР	100,6	100,6	100,9	100,1
Андижон области	103,9	106,5	105,8	110,8
Бухоро области	102,7	102,8	102,9	102,6
Жиззах области	106,9	106,6	105,2	113,3
Қашқадарё области	101,8	101,9	101,5	110,2
Наманган области	104,1	105,1	103,4	114,6
Самарқанд области	104,1	104,7	103,9	108,4
Сурхондарё области	103,2	103,1	104,4	110,5
Сирдарё области	103,0	102,4	100,9	116,2
Тошкент области	102,3	102,6	102,6	105,4
Фарғона области	101,7	102,5	101,8	107,1
Хоразм области	102,1	103,9	103,4	109,3
Тошкент шаҳри	102,1	102,6	102,9	105,1

Кўмир ва газ қазиб олиш, электр энергия ҳосил қилиш, куч трансформаторлари, йиғирув машиналари, пахта териш машиналари, минерал ўғитлар, пахта толаси, шойи газлама, трикотаж, колбаса маҳсулотлари, мол ёғи, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, ўсимлик мойи ва бошқа хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш планини ошириб бажарилди.

Шу билан бирга минерал ўғит ишлаб чиқарадиган корхоналар маҳсулот реализация қилиш, Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлигининг, Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан январь-май ойлари планини бажара олмадилар.

Бир қанча корхоналар маҳсулот реализация қилиш январь-май ойлари планини бажаришни таъминламадилар, бундай корхоналар планга нисбатан 15,5 миллион сўмлик кам маҳсулот реализация қилдилар. Муборак газни қайта ишлаш заводи, Фарғона азотли ўғитлар заводи, Фарғона шиша идишлар заводи, Беруний ёғ заводи, Фарғона кўприк-темир бетон конструкциялар ва асфальт-бетон заводи ҳамда бир қанча бошқа корхоналар шулар жумласидандир.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органлари айрим коллективларнинг планни бажармаслик, ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатларини ва меҳнат унумдорлигини пасайтириб юбориш сабабларини текшириб кўриб, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди тарихий қарорларини амалга оширишга қаратилган давлат планлари ва социалистик мажбуриятларини бажаришда уларга зарур ёрдам беришлари лозим. Фан-техника тараққиёти, меҳнат унумдорлигини ошириш, моддий ва меҳнат ресурсларини ҳар томонлама тежаш асосида корхоналар ишининг сифат кўрсаткичларини яхшилаш чораларини кўриш, ҳар бир корхонанинг ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили план ва социалистик мажбуриятларини бажариши учун шарт-шароитларини яратиш, умуман беш йиллик топшириқларини бажариш учун мустаҳкам заминни вужудга келтириш лозим.

ШОНАЛАР ШОДА-ШОДА

ЖИЗЗАХ [«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири]. Қўриқ Арнасой райони пахтакорлари ғўза парваришини кун сайин авж олдирмоқдалар. Чўл баҳодирлари съездлар йилида она-Ватанга 60 минг тонна «оқ олтин» топширишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар. Бу ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида кўтарилган пахта хирмонига нисбатан икки баравар кўп демакдир.

Юлиус Фучик номли совхоз Арнасой районидаги машъал хўжаликлардан.

— Совхозимиз миришкорлари бу йил 4430 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 24,8 центнер ўрнига 30 центнердан пахта хирмони кўтаришга шайланишган, — деди совхоз директори Йўлдош Зоҳидов. — Бизда ғўза парвариши шу кунларнинг юксак талаблари асосида олиб борилмоқда. Саид Анорқулов, Исмоил Умрзоқов, Хидир Йўлдошев ўртоқлар бошқарувчилик қилаётган бўлимларда ғўза қатор ораларига учинчи ишлов бериш ва озиқлантириш тугалланай деб қолди. Бу илғор бўлимларнинг миришкорлари гектаридан 35 центнердан чўл дурдонаси топширишга қарор қилишган.

Совхознинг Хидир Йўлдошев раҳбарлик қилаётган бўлим далаларидаги ғўзалар қийғос шоналай бошлади. 450 гектар майдондаги ғўза барқ уриб ўсиб, кун сайин мўл ҳосилга замин тўпланмоқда. Бўлимнинг коммунист Ҳамро Ниёзова раҳбарлик қилаётган бригадасида ғўза парвариши, айниқса, яхши ташкил этилган. Бригада азаматлари бу йил гектаридан 40 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини қабул қилишган. Етиштирилган ҳосилнинг ҳаммаси машиналар ёрдамида териб олинади.

Ҳамро Ниёзова бригадаси аъзолари совхознинг 5-бўлимига қарашли Муборак Боймуродова бошлиқ бригадаси билан ўзаро социалистик мусобақа боғлашган. М. Боймуродова раҳбарлик қилаётган бригаданинг 60 гектарлик майдонидаги ғўзалар ҳам шонага кирди. Аҳил коллектив гектаридан пландаги 25 центнер ўрнига 40 центнердан хирмон кўтариш учун курашмоқда. Ғўза парвариши ҳам ана шу юксак мажбурият асосида олиб борилаётир.

Арнасой районидаги Тимошенко номли, Рокоссовский номли совхозларда ҳам ғўза парвариши уюшқоқлик билан давом эттириляпти.

У. ЮСУПОВ.

ПЛАН МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛДИ

Самарқанд область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXVI съездининг ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларини амалга ошира бориб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг кўрсатмаларини бажариб, ўн биринчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини муваффақиятли адо этиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирдилар ва давлатга гўшт, сут, тухум, жун сотиш юзасидан йилнинг биринчи ярми планини ва қоракўл тери тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари, шу йил 6 июнда бажардилар. Давлатга 20 минг тонна гўшт, 48,2 минг тонна сут, 41 миллион дона тухум, 1880 тонна жун ва 395 минг дона юқори сифатли қоракўл тери сотилди.

Гўшт тайёрлаш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 13 процент, сут — 7 ва тухум 13 процент кўпайди. 5 ой мобайнида чорва ва парранда барча турларининг сони кўпайди ҳамда уларнинг маҳсулдорлиги ортди. Топширилган қорамолнинг ўртача вазни 400 килограмм, чўчқа вазни 117, қўй ва эчкиларнинг ўртача вазни 44 килограмм бўлди.

Оқдарё, Иштихон, Нурота, Каттақўрғон, Самарқанд, Ургут, Жомбой районларининг чорвадорлари планларни бажаришга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Иштихон районидаги «Муродобод» колхози, Нурота районидаги В. И. Ленин номли, «Қизилча» совхозлари, Советобод районидаги «Қарноб», «Жом» совхозлари, Булунғур районидаги Фозил Йўлдош номли совхоз, Каттақўрғон районидаги В. И. Ленин номли колхоз ва зотли парранда совхози, Большевик районидаги Карл Маркс номли колхоз, Самарқанд районидаги Максим Горький номли колхоз ва паррандачилик фабрикаси, Оқдарё районидаги «Даҳбед» совхози, Жомбой районидаги «Октябрь» колхози, Пахтачи районидаги «Самарқанд» колхози ва бошқа кўп хўжаликлар давлатга чорвачилик маҳсулотларини сотишда юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Дағал ем-хашак тайёрлаш муваффақиятли бормоқда. Ем-хашак тайёрловчи 311 бригада ташкил этилди. Техника ва одам кучи ресурслари бу бригадаларга бириктиб қўйилди. Областдаги партия, совет, касаба союз, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш, шунингдек комсомол ташкилотларининг кенг кўламдаги ташкилотчилик ва оммавий сиёсий иши, хўжаликлардаги чорвадорлар ва мутахассисларнинг фидокорона меҳнати чорвадорларнинг муваффақият қозониши учун кўп жиҳатдан катта имконият яратиб берилишини таъминлади.

Область қишлоқ меҳнаткашлари ҳозирги вақтда ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳамма турларини етиштириш ва тайёрлаш юзасидан белгиланган планлар ҳамда социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш учун курашмоқдалар.

ХОРАЗМ ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Хоразм область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, пилла тайёрлаш юзасидан 1981 йилги план ва социалистик мажбуриятларни бажардилар. Тайёрлов пунктларига икки минг тоннадан кўпроқ ана шу қимматли хом ашё етказиб берилди. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 200 тонна кўпдир. Ҳар қути қурт уруғидан 76 килограммдан пилла олинди, пилланинг 85 процентдан кўпроқ қисми юқори навларга топширилди.

Областнинг барча районлари пиллачилари меҳнат ғалабасига катта ҳисса қўшдилар. Хива, Хонқа, Янгиариқ ва Боғот районларининг хўжаликлари давлатга пилла сотиш план ва социалистик мажбуриятларини бажарганликлари тўғрисида биринчи бўлиб рапорт бердилар.

Хива районидаги Ленин номли, Боғот районидаги Нариманов номли, Хонқа районидаги Охунбобоев номли, Ҳазорасп районидаги К. Маркс номли, Урганч районидаги Ленин номли, Қўшкўпир районидаги Калинин номли, Гурлан районидаги «Ленинизм», Янгиариқ районидаги Аваз Ўтар номли, Шовот районидаги Киров номли колхозларнинг пиллачилари айниқса юксак кўрсаткичларга эришдилар. Бу хўжаликларнинг пиллачилари қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг анча ошириб бажарилишини таъминладилар ва ҳар қути қурт уруғидан 80—90 килограммдан пилла олишга эришдилар.

Пиллачилардан беш мингдан кўпроқ киши ҳар қути қурт уруғидан 100 килограммдан ва бундан ҳам кўпроқ пилла йиғиштириб олди.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Хоразм области (область партия комитетининг секретари М. Х. Худойберганов, область ижроия комитетининг раиси К. С. Сапаев, область комсомол комитетининг секретари К. С. Иброҳимов, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи А. М. Матчонова).

Риштон райони (район партия комитетининг секретари С. Охунов, район ижроия комитетининг раиси Х. Одилов, район комсомол комитетининг секретари, А. Қурбонов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори Н. Шерғозиев).

Фрунзе райони (район партия комитетининг секретари А. Ҳамролиев, район ижроия комитетининг раиси М. Хўжаев, район комсомол комитетининг секретари Ж. Раҳмонов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори Н. Қурбонов).

Беруний райони (район партия комитетининг секретари О. Ражабов, район ижроия комитетининг раиси С. Алимов, район комсомол комитетининг секретари М. С. Хожиев, пилла қуритиш бош корхонасининг директори А. Узоқбоева).

Ховос райони (район партия комитетининг секретари Г. Суванқулов, район ижроия комитетининг раиси С. Насуллаев, район комсомол комитетининг секретари А. Н. Мўминқов, пиллачилик катта агрономи С. Нуъмонов).

Қўрғонтепа райони (район партия комитетининг секретари У. С. Саримсоқов, район ижроия комитетининг раиси Б. Т. Болтабоев, район комсомол комитетининг секретари З. Р. Ашурова, пилла қуритиш бош корхонасининг директори Т. Йўлдошев).

Коммунистик райони (район партия комитетининг секретари А. П. Алимов, район ижроия комитетининг раиси Н. И. Цой, район комсомол комитетининг секретари А. Толипов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори Б. Улуғхўжаев).

Боғот райони (район партия комитетининг секретари Б. Бабаддинов, район ижроия комитетининг раиси Э. Ҳакимов, район комсомол комитетининг секретари Ш. Салаева, пилла қуритиш бош корхонасининг директори Э. Рўзиметов).

Хива райони (район партия комитетининг секретари М. М. Маткаримов, район ижроия комитетининг раиси И. Абдуллаев, район комсомол комитетининг секретари А. Матчонов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори У. Мадалиева).

Янгиариқ райони (район партия комитетининг секретари М. К. Собиров, район ижроия комитетининг раиси Ю. Ражапов, район комсомол комитетининг секретари Х. Жуманиёзова, пилла қуритиш бош корхонасининг директори И. Г. Абдуллаева).

Элликқалъа райони (район партия комитетининг секретари А. Примов, район ижроия комитетининг раиси З. Хўжаниёзов, район комсомол комитетининг секретари К. Собиров, пилла қуритиш бош корхонасининг директори О. Жуманазарова).

Зомин райони (район партия комитетининг секретари Э. Холматов, район ижроия комитетининг раиси М. Абдулҳакимов, район комсомол комитетининг секретари Р. Маматқулов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори А. Ҳожикелдиев).

ПУШКИНХОНЛИК

ШЕЪРИЯТ БАЙРАМИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Пушкин туғилган куннинг 182 йиллигига бағишланиб Ўзбекистонда ўтказилаётган шеърият байрами давом этмоқда. Концерт заллари ва маданият уйларида, истироҳат боғлари ва театрларда, кутубхоналарда, институтларнинг мажлислар залларида улуғ шоирнинг ўлмас сатрлари янграмоқда.

8 июнда Низомий номли Тошкент педагогика институтида пушкинхонлик кечаси ўтказилди. Кечада Ўзбекистоннинг таниқли шоирлари Пушкин асарларидан таржималар ва адиблар кўплаб авлодларининг буюк устозига бағишланган ўз шеърларини ўқиб бердилар.

ДЎСТЛИК АЛОҚАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Совет ва Панама ёшлари дўстлиги анъанавий ҳафталиги 8 июнь куни Ўзбекистон пойтахтида ниҳоясига етди. Бу ҳафталик икки мамлакат ёшлари алоқаларининг тарихига ёрқин саҳифа бўлиб кирди. Ҳафталик қатнашчилари — Панама тараққийпарвар ёшлар ташкилотларининг вакиллари ва шу мамлакатдан келиб Совет Иттифоқи олий ўқув юртларида таълим олаётган студентлар етти кун давомида республикадаги комсомол-ёшлар ташкилотларининг фаолияти билан танишдилар, олий ўқув юртларига, саноат корхоналарига, колхоз ва совхозларга бордилар, Ўзбекистоннинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Учрашувлар, суҳбатлар бўлиб ўтди. Бадиий ҳаваскорларнинг концертлари қўйиб берилди, дўстлик ва бирдамлик митинглари ташкил қилинди.

Панама ёшлари делегацияси Ўзбекистон ССР Олий Советида қабул қилинди.

Делегация раҳбари, Панама халқ вакиллари миллий мажлисининг депутати Мануэль Леле бўлиб ўтган матбуот конференциясида бундай деди:

— Биз ўзбек ёшлари билан кўп марта суҳбатлашдик. Қисқа тарихий вақт ичида экономика, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, фан ва маданиятнинг барча соҳаларида совет халқи эришган муваффақиятларга чиндан ҳам қойил қолдик. Республикангиз йигит ва қизлари ҳар томонлама камол топиши, касб эгаллаши, танлаган касби бўйича билим олиши учун барча шароитлар яратиб берилган. Совет ёшларининг империализмга қарши, миллий суверенитет ва иқтисодий мустақиллик учун кураш олиб бораётган мамлакатимиз ёшлари билан бирдамлиги биз учун ғоят қимматлидир.

Самимий учрашувлар, совет ёшларининг меҳмондўстлиги, сизларнинг турмуш тарзингиз, миллий урф-одатларингиз ва анъаналарингиз билан танишувларни ҳеч қачон унутмаймиз, ватанимизга қайтгач булар ҳақида гапириб берамиз. Бундай учрашувлар ва мулоқотлар ғоят самарали эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Бундай учрашувлар ёшларни бир-бирига яқинлаштиради, планета тақдири учун уларнинг масъулиятини оширади.

(ЎзТАГ).

МЕҲНАТКАШЛАРГА САВДО ХИЗМАТИНИ ЯНАДА ЯХШИЛАЙЛИК

ИНСОН ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

Т. ОСЕТРОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари

Совет кишиси тўғрисида, унинг фаровонлиги ва бахт-саодати ҳақида ғамхўрлик қилиш КПСС бутун фаолиятининг негизи бўлиб келди. Партиямизнинг XXVI съездида ҳам бу алоҳида куч билан таъкидланди.

Мамлакатимиз халқ хўжалиги ҳамма тармоқларининг тез ва барқарор ривожланиши халқнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини юксалтириш чораларининг бутун бир системасини амалга ошириш имконини берди. Республикамизда чакана савдо товар оборотининг ўсиши ҳамда аҳолига савдо хизмати кўрсатишнинг яхшиланганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг, Министрлар Советининг, республика маҳаллий партия ва совет органларининг доимий диққат-эътиборида турган савдо ўнинчи беш йиллик давомида сезиларли даражада ривожланди ва мустаҳкамланди. Яқинда бўлиб ўтган республика партия хўжалик активи йиғилишида КПСС XXVI съезди қарорларига мувофиқ равишда Ўзбекистон ССРда кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва аҳолига савдо хизмати кўрсатишни янада яхшилаш масаласи муҳокама қилинди ва унда республикада савдонинг юксалиши ҳақида асосли мисоллар келтирилди. Ўтган беш йиллик давомида чакана савдо товар обороти 3 миллиард сўмликдан зиёдроқ ёки 43 процент ўсди. Республиканинг барча областлари, Тошкент шаҳри ва Қорақалпоғистон АССР белгиланган топшириқни муваффақиятли бажарибгина қолмай, планга қўшимча равишда 530 миллион сўмлик товар реализация қилдилар.

Аҳолига сотилган саноат маҳсулотлари ҳажми 48 процент, озиқ-овқат товарлари ҳажми 36 процент ошганлиги, бунинг устига уларнинг орасида гўшт, тухум, ўсимлик мойи, мева ва сабзавот каби тўйимли озиқ-овқат маҳсулотлари салмоғи кўпайганлиги республика меҳнаткашлари моддий ва маънавий ҳаёти даражаси ошганлигидан далолат бермоқда.

Шу йилнинг беш ойлик плани ва топшириқлари ҳам муваффақиятли адо этилди. Ҳар қачонгидек, савдо тармоғининг байроқдорлари бўлган Тошкент Марказий универсал магазини, Бош универсал магазини коллективлари, Қува район матлубот союзи корхоналари ва бошқалар мусобақанинг олдида бормоқдалар. Улар савдо соҳасида янги ташаббусларни кўтариб чиқмоқдалар. Харидорларнинг тез ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш йўллари ва имкониятларини мунтазам изламоқдалар.

Ўзбекистонда аҳолига савдо хизмати кўрсатишни такомиллаштириш, савдонинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш юзасидан олиб борилган жуда катта ишлар республикада чакана савдо оборотини тез суръатлар билан ривожлантириш имконини берди. Ана шу мустаҳкам негизда савдонинг прогрессив форма ва методлари янада ривожланди, савдо тармоқлари ихтисослаштирилди. Шуни айтиш кифояки, ҳозирги вақтда магазинларнинг 55 проценти ўз-ўзига хизмат кўрсатиш методи асосида ишламоқда. Товарларни олдиндан берилган намуналарга кўрсатиб сотиш, харидорлар уйига етказиб бериш каби савдонинг прогрессив формалари янада ривож топди.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорлари асосида республика савдо ходимлари олдида савдо ишлари самарадорлиги ва сифатини янада оширишдек масъулиятли вазифа турибди. Бу соҳада ҳали жуда кўп иш қилиш керак. Тармоқни ривожлантиришнинг қўшимча имкониятлари ҳали тўла ишга солинмаган.

Масалан, савдо ташкилотларимиз мавжуд товар ресурсларидан самарали фойдаланишни таъминлай олмаётганлиги катта ташвиш туғдирмоқда. Айрим ҳолларда аҳолини саноатимиз етарли миқдорда ишлаб чиқараётган ва базаларда, омборларда ҳамиша мавжуд бўлган энг зарур товарлар билан таъминлашда ҳали ҳам узилишга йўл қўйилмоқда.

Чорвачилик маҳсулотлари тўғрисида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман. Аҳолини чорвачилик маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш ҳозир мамлакатимизда ишлаб чиқилаётган озиқ-овқат программасининг энг муҳим қисмидир. Республикамизда чорвачиликни ривожлантиришга жуда катта маблағ сарфланмоқда. Бўрдоқичилик хўжаликлари, паррандачилик фабрикалари, ўрдакчилик комплекслари қурилмоқда. Чорва моллар ва паррандалар сони кўпайиб, фермаларнинг маҳсулдорлиги ошмоқда. 1980 йилда Ўзбекистонда гўшт тайёрлаш 1975 йилдагига нисбатан 33 процент, сут тайёрлаш 47 процент, тухум тайёрлаш 73 процент кўпайди.

Гўшт ресурсларини кўпайтиришда республика матлубот кооперацияси ва давлат савдосининг озиқ-овқат чиқиндиларидан фойдаланиб, чорва моллар ва паррандаларни боқишни кенг кўламда йўлга қўйган корхоналари муҳим роль ўйнамоғи керак. Ҳозирги вақтда савдо ташкилотларининг бўрдоқичилик хўжаликларида 115 минг бош қорамол ва қўй-эчки, 45 минг бош чўчқа, 1 миллионтадан ортиқ парранда боқилаётир. Буларнинг сонини янада кўпайтириш имкониятлари бор.

Кўл балиқчилигини ривожлантириш маъқуллашга арзирлидир. Ҳозир сунъий кўллардан, сув омборларидан 20 минг тоннага яқин тирик балиқ олинмоқда. 1985 йилга бориб бу рақам 50 минг тоннага етказилади. Бу эса оқсилга бой бўлган озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтириш учун салмоқли ҳиссадир. Шу сабабли савдо ташкилотлари, балиқчилик хўжаликлари, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари умумий овқатланиш корхоналарида кенг фойдаланиш учун балиқни ташиш, реализация қилиш ва қайта ишлаш моддий-техника базасини кенгайтириш ишларини янада активлаштиришлари лозим.

Ушбу беш йилликда картошка, сабзавот, мева, узум ва полиз экинлари маҳсулотлари етиштириш кескин кўпайтирилади. Бу эса республика аҳолисини йил давомида янги узилган мева ва сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашни йўлга қўйишга имкон беради. Ана шу мақсадга эришиш учун кўп миқдорда ихтисослаштирилган колхозлар, совхозлар ва районлар тузилди. Биз янги ташкил этилган республика Мева-сабзавот хўжалиги министрлигидан кўп нарсани кутмоқдамиз. Бу министрлик, шунингдек, Савдо министрлиги, «Ўзбекбирлашув», халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари мева ва сабзавот сақланадиган омборлар, тайёрлаш пунктлари, складлар, базалар, ихтисослаштирилган магазинлар қуриш масалалари билан жиддийроқ шуғулланишлари керак. Шунингдек, контейнер хўжалигини ҳам тез ривожлантирмоқ лозим.

Ҳозир тайёрлаш ташкилотлари масъулиятли даврга қадам қўйдилар. Улар чакана савдо корхоналарига кўп миқдорда юқори сифатли янги узилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаб, етказиб бериш ишларини кенг кўламда авж олдиришлари талаб қилинади. Ўз навбатида чакана савдо тармоқлари кенг ассортиментдаги ана шу маҳсулотларни қабул қилиб олиш ва реализация қилишга тайёр бўлишлари лозим.

Республикамизда колхоз бозорлари қуриш ва обод қилиш юзасидан кўп иш қилиняпти. Тошкент, Бухоро, Нукус, Гулистон, Наманган ва бошқа шаҳарлардаги колхоз бозорлари кўркам ва шинам бўлиб қолди. Лекин ҳамма жойда ҳам аҳвол яхши эмас. Бозорларда сотиладиган колхоз маҳсулотларининг салмоғи жуда камлиги ташвишга солмай қолмайди. 1980 йилда Тошкент областидаги 20 та бозордан 4 тасигина қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш тўғрисида колхозлар билан шартнома тузди. Қашқадарё ва Хоразм областларида ҳам аҳвол ана шундай. Айрим тайёрлаш органларининг бепарволиги, маҳсулотларни бозорга етказиб беришнинг системаси йўлга қўйилмаганлиги чайқовчиликни келтириб чиқармоқда, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг қонунга хилоф равишда республикамиздан ташқарига олиб чиқиб кетилишига имкон бермоқда. Бундай ҳолларга чек қўйиш учун Савдо министрлиги, «Ўзбекбирлашув» ва айниқса халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари колхоз бозорларида савдо ишларини яхшилаш, жумладан комиссион асосларда савдони яхшилаш ишлари билан тезда шуғулланишлари лозим.

Сўнгги йилларда республикада фирма савдоси сезиларли даражада ривожланди. Қилинган ишларга ижобий баҳо бериш билан бирга, бу соҳада ҳали жиддий камчиликлар ҳам борлигини тан олмоқ керак. Республика Мебель саноати министрлиги, Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги, Енгил саноат министрлиги ўнинчи беш йиллик учун белгиланган фирма савдоси тармоқларини ривожлантириш топшириқларини бажармадилар. Масалан, Енгил саноат министрлиги ўн учта ўрнига фақат битта фирма магазинини ишга туширди. Мебель саноати министрлигининг яқинда Тошкентда очилган ана шундай савдо корхонаси эса ҳозирча талабга жавоб бермайди. Фирма савдосига муносабатни тубдан ўзгартириш керак. Бу рекламага ҳам, савдо ходимларини тайёрлашга, юқори сифатли товарлар етказиб бериш ва харидорларга намунали хизмат кўрсатишга ҳам тааллуқлидир.

Йирик саноат корхоналари, қурилиш лар коллективларига, янги ерларни ўзлаштирувчилар ва геологларга хизмат қилиши лозим бўлган министрликлар ва идораларнинг ишчилар таъминоти бошқармалари ва бўлимлари ишига талаб ортиб бормоқда. Лекин кўпгина УРС ва ОРСлар ўз вазифаларини тўла бажармаётир. «Главсредазирсовхозстрой», Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Қурилиш материаллари саноати министрлиги, Қишлоқ қурилиши министрлиги ва бошқа министрлик ва идораларнинг ишчилар таъминоти бошқармалари ва бўлимлари моддий-техника базаси яхши ривожлантирилмаган, савдонинг янги формалари қўлланилмаяпти. Коммерция ва иқтисодий ишлар савияси паст, товарларни омборларда тўғри асраш, социалистик мулкни сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилинмаяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети савдо тармоқлари бўлган министрликлар ва идоралар, Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги, халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари ишчилар таъминоти бўлинмалари ишини тубдан яхшилаш учун тегишли чораларни кўрадилар, деб умид қиладилар.

Савдонинг моддий-техника базасини ривожлантирмай ва мустаҳкамламай туриб савдо хизматини янада яхшилаш мумкин эмаслиги ҳеч кимда шубҳа уйғотмайди. Ўнинчи беш йиллик давомида Ўзбекистонда савдонинг моддий-техника базасини ривожлантиришга 500 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди. Йирик холодильниклар, картошка ва мева-сабзавот омборлари, складлар, базалар, шаҳар ва қишлоқларда замонавий универмаглар ишга туширилди. Моддий, меҳнат ва молия ресурсларидан самарали фойдаланишни таъминлаши лозим бўлган комплекс рационаллаштиришга катта эътибор берилмоқда. Қишлоқ жойларининг ўзидагина беш йил ичида ана шу мақсадларга 100 миллион сўмга яқин маблағ сарфланди. Бунинг эвазига магазинларнинг савдо сатҳи 57 минг квадрат метр кўпайди. Сатҳи ана шунча бўлган янги савдо корхоналарини қуриш эса 2,4 баравар қимматга тушган бўлур эди.

Лекин жиддийроқ ўйлатиб қўядиган фактлар ҳам бор. Республика Қишлоқ қурилиши министрлиги савдо объектлари қурилиши учун ажратилган маблағларни ўзлаштириш топшириғини йилдан-йилга бажармаётир. Масалан, министрликнинг ташкилотлари Жиззахда қурилиш муддати 18 ойдан иборат бўлган тақсимлаш холодильнигини 1979 йилдан буён қурмоқда. «Главташкентстрой» ҳам савдо объектларини йўл қўйиб бўлмайдиган даражада сусткашлик билан қуряпти. «Главташкентстрой» 1979 йилда тиклаган мороженое фабрикасида тара — босма цехи, қуруқ муз цехи, қозонхона ва ошхона қурилиши ҳали ҳам тугаллангани йўқ. Уй-жой қурилишидан 5 процентли ажратма ҳисобига савдо объектлари қуриш яхши ташкил этилмаяпти. Кўпинча янги микрорайонларда магазинлар ва ошхоналар уй-жойлардан бир неча йил кейин ишга туширияпти. Бу соҳада, айниқса, Тошкент шаҳрида оқсаб қолинаётир. Ҳолбуки, бундай аҳвол жуда катта ноқулайлик келтириб чиқармоқда.

Совет кишилари ҳаёт даражасининг ўсиши умумий овқатланиш хизматини ривожлантиришни тақозо қилади. Келажакда умумий овқатланишнинг аҳамияти янада ортади. Бу тармоқни ривожлантириш учун республикамизда ўтган беш йилликда кўп иш қилинди. Бу ерда товар обороти 34 процентдан кўпроқ ўсди. 220 минг ўринли 2300 корхона ишга туширилди. Хўрандаларнинг кети узилмайдиган намунали ошхона, ресторан ва чойхоналаримиз кўп. Шу билан бир вақтда кўпгина масалалар ва проблемалар ҳали ҳам ҳал этилмаган. Ишчи ошхоналарида ўринлар билан таъминланиш даражаси норматившдагига қараганда 78 процентни, студентлар ошхоналарида 61 процентни, мактаб ошхоналарида 42 процентни ташкил этади. Баъзи корхоналар ва ўқув юртларида ошхона умуман йўқ.

Умумий овқатланишни намунали йўлга қўйиш иш вақтини беҳуда сарфлашни камайтиришнинг, меҳнат унумдорлигини оширишнинг, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини яхшилашнинг, кадрларни мустаҳкамлашнинг ва энг муҳими — совет кишиларининг саломатлигини сақлашнинг энг тўғри йўлидир. Буни раҳбар ходимлар сира унутмасликлари керак. Замонавий талабларга ва нормативларга мос келадиган қилиб мавжуд ошхоналарни реконструкция қилиш ва янгиларини қуриш, хўрандаларга хизмат кўрсатишнинг илғор формалари ва методларини тезроқ жорий этиш йўлларини қидириб топмоқ керак.

1981—1985 йилларда ва 1990 йилгача бўлган даврда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Асосий йўналишларида саноатнинг «Б» группаси тармоқларини «А» группасига нисбатан тезроқ ривожлантириш кўзда тутилган. Шуниси қувончлики, халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқаришда Ўзбекистон катта ютуқларга эришди. Ўнинчи беш йилликда бундай маҳсулотлар ишлаб чиқариш 46 процент кўпайди. Бухоро ва Андижон тўқимачилик комбинатлари, Хива гилам комбинати, Қувасой чинни заводи каби йирик корхоналар ишга туширилди. Шунга қарамай, хотиржам бўлишга асос йўқ. Ўн биринчи беш йилликда республика аҳолисига 64 миллиард сўмлик ҳар хил товарлар сотиш планлаштирилган. Афсуски, бундай товарларнинг анчагина қисмини биз мамлакатнинг бошқа районларидан келтиришга мажбур бўляпмиз. Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни янада кенгайтириш учун жуда кўп иш қилишимиз зарурлиги ана шундан ҳам равшан бўлади. Ўн биринчи беш йилликда халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш 34,7 процент кўпайиши керак. Ҳозирги вақтда ип газлама ва шойи газлама, пайпоқ, чинни ва эмалли идишлар, турли рўзғор буюмларига бўлган эҳтиёжни тўлароқ қондириб, тақчилликни тугатишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Республикамиздаги аҳолининг жон бошига йилига 33 метр ип газлама талаб қилиниши ҳисоблаб чиқилган. Амалда эса ҳозир Ўзбекистонда жон бошига 22 метр ип газлама етказиб берилмоқда. План ҳисоб-китоблари шуни кўрсатадики, биз керакли маррага 1985 йилда етиб оламиз. Кийим-кечак тикиш анча кўпайтирилади. Унинг ҳажми 1985 йилга бориб 1 миллиард 100 миллион сўмликка етади. Пойабзал ишлаб чиқариш йилига 30 миллион жуфтдан 40 миллион жуфтга етказилади. Ич кийимбоп трикотаж ишлаб чиқариш икки баравардан зиёдроқ кўпайтирилади. Бошқа харидоргир товарлар ишлаб чиқариш ҳам анча кўпайтирилади. Масалан, гилам ва гилам поёндоз ишлаб чиқариш 1,7 баравар кўпайтирилади ва 1985 йилга бориб 9 миллион квадрат метрга етади. Чинни идиш ишлаб чиқариш деярли икки баравар кўпаяди, мебель, маданий-маиший товарлар ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш анча кўпайтирилади.

Бу программани амалга оширишда 1981 йил зарбдор йил бўлмоғи керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика корхоналарига планга қўшимча равишда аҳоли учун зарур бўлган товарлардан 250 миллион сўмлик ишлаб чиқариш вазифасини юклади. Бунинг учун ҳамма имконият ва резервлар бор. Бинобарин республикадаги ҳар бир корхона қайси министрликка тобелигидан ва ихтисослаштирилишидан қатъи назар, кенг кўламда халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни йўлга қўймоғи керак. Бу соҳада маълум тажриба тўпланди. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ўзбектекстильмаш» бирлашмасининг, «Ўзбекхиммаш» заводининг ва бошқа корхоналарнинг иши ана шундан далолат бериб турибди. Ҳар бир корхонада халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажми пул ҳисобида иш ҳақи фондига тенг бўлишига эришиш учун қатъият билан ҳаракат қилмоқ керак. Ана шунда Ўзбекистон истеъмол товарларини четдан ташиб келтиришни камайтира олади. Бу эса аҳолини зарур товарлар билан таъминлашни янада яхшилашга мустаҳкам гаров бўлади.

«ЎН БЕШЛАР ТАШАББУСИ»ГА КЕНГ ЙЎЛ

Республикадаги ўн беш илғор ишчининг даъвати областдаги кўпчилик коллективларнинг ҳам фаолиятида мустаҳкам ўрин олди. Ўн беш минг илғор ишчи йиллик топшириқни муддатидан олдин — Улуғ Октябрь байрамигача бажаришга аҳд қилди.

ПЕШҚАДАМЛАР МАРРАСИ

Андижон областидаги автотранспорт, саноат ва қурилишда хизмат қилаётган кўпчилик ишчилар бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажариш ҳаракатига актив қўшилдилар. Улар орасида КПСС XXVI съезди делегати, Ленинскдаги мотор-ремонт заводининг токари Тошпўлат Жўраев ва Андижон трикотаж фабрикасининг пешқадам ишчиси Турсунбой Холматов ҳамда бошқалар бор.

— Биз, ишчилар, — дейди Тошпўлат Жўраев, — партиямиз XXVI съезди олдимизга қўйган улуғвор вазифаларни мукаммал адо этиш учун шу тахлитда ҳамма вақт олға интилишимиз ва самарали меҳнат қилишимиз керак. Шундай экан, «Ўн бешлар ташаббуси» бу соҳадаги катта интилишларнинг биридир. Мен ҳам бу ҳаракатга астойдил қўшилдим. Янги ватанпарварлик ҳаракати ҳар бир ишчи ўрнида, ҳар бир жараёнда меҳнат унумдорлигини ошириш учун янгидан-янги резервларни қидириб топишга ундайди.

ДАҚИҚАЛАР ҚАДРИ

Тошкентдаги чарм-мўйна заводининг илғор ишчилари ҳам республикадаги донгдор ўн беш ишчининг ватанпарварлик ҳаракатига қўшилиб, шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам баракали меҳнат қилмоқдалар. Булар орасида корхонанинг моҳир бичиқчиси Валентина Николаевна Ларионова ўзининг самарали меҳнати билан кўпдан-кўп ишчиларга ўрнак бўлмоқда. У кундалик топшириқни 2—2,5 баравар бажаришга эришаётир.

— Бундай ютуқлар аввало иш вақтидан унумли фойдаланиш туфайли қўлга киряпти, — дейди Валентина Николаевна.

Дарҳақиқат, илғор ишчи смена давомида жуда кўп юмушларни бажаришга улгуради. Ишни сифатли бажариш, материалларни иқтисод қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ҳатто шогирдларига ўз касби сирларини ўргатиш каби ишларни ҳам ўз вақтида бажаради. Смена охирида эса топшириқ икки баравардан ҳам ошириб адо этилганлиги маълум бўлади.

Валентина Николаевна ўн биринчи беш йилликда икки беш йилликни бажаришга аҳд қилган илғорлар сафида бормоқда. Яқин кунлар ичида у ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили планини бажарганлиги тўғрисида рапорт беришга тайёрланмоқда.

Илғор ишчининг мусобақадошлари Ҳадича Жуманова, Шукур Зоҳидов сингари ишчилар ҳам «Ўн бешлар ташаббуси»га биринчилар қаторида қўшилишган.

Заводда илғорлар тажрибаси кунт билан ўрганилмоқда. Ўнларча ишчилар илғор тажриба мактабида сабоқ олдилар. Бу эса корхонада барча ишларнинг тобора юришиб кетишига ёрдам бермоқда.

Корхона коллективи йил бошидан буён 216 минг сўмлик пальто, пўстин, чарм камзул, плашч тайёрлаб берди. Йил охиригача ишчилар топшириққа қўшимча яна шунча маҳсулот тайёрлаб беришга аҳд қилишган. Буларнинг ҳаммаси илғорларнинг самарали таъсири ва намунали ишлари туфайли қўлга киритилмоқда.

ИЛҒОРЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

Бухоро тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси Эргашой Восиева ҳозир графикдан бир квартал илгарилаб кетди. У бирлашмада биринчи бўлиб республикадаги ўн беш илғор ишчининг ташаббусига қўшилиб, астойдил меҳнат қилмоқда. Беш йилликда ўн йиллик планини ортиғи билан адо этишга қарор қилди.

Корхонада Эргашой Восиеванинг жуда кўп издошлари бор. Саида Ражабова, Матлаб Истатова ҳамда яна ўндан ортиқ тикувчи мотористлар беш йиллик топшириқни уч йилда бажаришга сўз беришган. Бу мусобақада Анастасия Видрина, Зебо Асадова, Гуландом Салимова, Моҳира Азимовалар пешқадамлик қилмоқдалар. Улар бирлашмада касб маҳорати бўйича ўтказилган конкурсда ҳам ғолиб чиқдилар.

Танишинг: Маърифат Зиёева. Тошкент тажриба-пиллакашлик фабрикасининг илғор ишчиси. Коммунистик меҳнат зарбдори. Йиллик ва беш йиллик топшириқларини барвақт бажаришга аҳд қилган моҳир пиллакаш айни кунларда кунлик нормасини 1,5-2 баравар ошириб адо этмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Янгиқўрғон райони (район партия комитетининг секретари Т. Абдуллаев, район ижроия комитетининг раиси Х. Умурзоқов, район комсомол комитетининг секретари М. Т. Жўрабоева, пилла қуритиш бош корхонасининг директори М. Махсумова);

Жалолқудуқ райони (район партия комитетининг секретари Т. П. Топволдиев, район ижроия комитетининг раиси К. О. Охунов, район комсомол комитетининг секретари М. Шарипова, пилла қуритиш бош корхонасининг директори Х. Орзиев);

Булунғур райони (район партия комитетининг секретари И. Хидиров, район ижроия комитетининг раиси Р. Исоқов, район комсомол комитетининг секретари Р. Абдураҳмонов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори А. Тўраев);

Хонқа райони (район партия комитетининг секретари М. Жуманиёзов, район ижроия комитетининг раиси Ш. Иброҳимов, район комсомол комитетининг секретари С. Ҳакимова, пилла қуритиш бош корхонасининг директори С. Воисов);

Ҳазорасп райони (район партия комитетининг секретари Ш. Муротов, район ижроия комитетининг раиси И. Давлатёров, район комсомол комитетининг секретари Ё. Қутлимуродов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори О. Худойберганов);

Қўшкўпир райони (район партия комитетининг секретари М. Воисов, район ижроия комитетининг раиси Қ. Ғаппоров, район комсомол комитетининг секретари И. Оллоберганов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори О. Отаниёзова);

Шуманай райони (район партия комитетининг секретари А. Шарипов, район ижроия комитетининг раиси З. Нажимов, район комсомол комитетининг секретари Б. Ҳакимниёзова, пиллачилик катта агрономи Б. Исоқов);

Тахтакўпир райони (район партия комитетининг секретари А. Отамуротов, район ижроия комитетининг раиси Д. Қутибоев, район комсомол комитетининг секретари Ж. Омоншоев, пиллачилик катта агрономи М. Алменова);

Бағдод райони (район партия комитетининг секретари Ғ. Назиров, район ижроия комитетининг раиси К. П. Ҳошимов, район комсомол комитетининг секретари Д. У. Юсупова, пилла қуритиш бош корхонасининг директори М. Ҳамроқулов);

Нукус райони (район партия комитетининг секретари Ю. Ю. Полвонниёзов, район ижроия комитетининг раиси П. Темирхонова, район комсомол комитетининг секретари А. К. Соатдинов, пиллачилик катта агрономи Ш. Ералиева);

Кегайли райони (район партия комитетининг секретари Н. Қуйлибоев, район ижроия комитетининг раиси М. Юсупов, район комсомол комитетининг секретари М. Аметов, пилла қуритиш бош корхонасининг директори Б. Сафарова).

ФАН — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ИЗЛАНИШ ИНСТИТУТДАН БОШЛАНАДИ

Фан-техника тараққиётининг юксак суръатлари мутахассис кадрлар ўчоғи бўлмиш олий техника мактаблари фаолияти билан боғлиқ эканлиги табиийдир. Бинобарин, республикамиздаги иқтидорли олимларнинг деярли ярми ўз фаолиятларини ҳам техника ижодкорлиги, ҳам мутахассис кадрлар тайёрлашдек муҳим социал-иқтимоий ҳамда педагогик фаолият билан чамбарчас боғлаб олиб бормоқдалар. Илмий-тадқиқот ишлари билан олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш ишларининг бундай уйғунлашиб кетиши кадрлар сифатининг тобора яхшиланишида ғоят муҳим роль ўйнамоқда.

Республикамизда кенжа олий техника мактабларидан бири ҳисобланган бизнинг институтимизда ҳам бу борада кўзга кўринарли ишлар амалга оширилмоқда. Бутун куч бўлажак мутахассисларни ҳозирги замон инженерлик фани асослари билан пухта қуроллантириш, улар олдида техника ижодкорлиги учун кенг фаолият майдонини очиш, ҳар тарафлама баркамол мутахассис кадрлар тайёрлашга сафарбар этилган. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларида олий ўқув юртларида илмий-тадқиқотлар самарадорлигини ошириш, бу ишлар кўламини янада кенгайтириш, унинг натижаларини халқ хўжалигига дадил жорий этиш, олий техника мактабларини тармоқлараро қудратли ўқув-илмий комплексларга айлантириш вазифаси қўйилган.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига Ҳисоботида айтилганидек, олий ўқув юртларининг илмий имкониятларидан яна ҳам тўлароқ фойдаланиш зарур. Халқ хўжалиги ривожланган сари у ёки бу ихтисосдаги кадрларга бўлган талаб ҳам ўзгариб боради.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, институтимизда ана шу кўрсатмани амалга ошириш мақсадида барча звеноларда илмий-тадқиқот ишларини такомиллаштиришга қаратилган конкрет тадбирлар белгилаб чиқилмоқда. Бунга кўра, энг аввало, илмий-тадқиқот ишларини планлаштириш ва координациялаштириш, тадқиқотлар тавсияларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш, ўқув-моддий техника базасини мустаҳкамлаш, студентларни илмий-тадқиқот ишларига кенгроқ жалб этиш муҳим вазифалардан деб қаралади. Бу ишларни мунтазам назорат қилиш институт партия ташкилоти билан илмий совет зиммасига юклатилган.

Сўнгги йиллар институтимизда тадқиқот ишлари самарадорлиги бирмунча ошган, кўлами кенгайган давр бўлди. Чунончи, илмий ходимларимиздан 350 киши 30 дан зиёд темада муҳим тадқиқот ишлари олиб бормоқдалари, бу жами профессор-ўқитувчилар составининг 90 фоизини ташкил этади. Иттифоқ ҳамда республика Олий ва ўрта махсус таълим министрликлари координация планларига кўра 10 мавзудаги тадқиқот ишлари поёнига етказилмоқда. Ўнинчи беш йилликда илмий ходимларимиз хўжалик шартномалари асосида бир миллион сўмликдан зиёд иш бажардилар. Шунинг ўзи жойларда 2,2 миллион сўмлик иқтисодий самара берди. Институтимиз билан хўжалик шартномалари тузиш истагини билдираётган корхона ҳамда ташкилотлар сони ортиб бормоқда. Хўжалик шартномалари тузиш кейинги йилларда 1976 йилга нисбатан икки баравар кўпайганлиги тадқиқот ишлари қамрови нечоғли кенгайиб бораётганини кўрсатиб турибди. Шу кеча-кундузда илмий ходимлардан 140 дан ортиқ киши, студентлардан қарийб юз нафари хўжалик шартномаларини амалга оширишдек муҳим иш билан шуғулланмоқда. Бу ҳол сўнгги уч йил ичида шу йўсиндаги тадқиқотлар икки ҳисса кўпайганидан далолат беради.

Бутун диққат-эътибор илмий-тадқиқотлар самарадорлигини оширишга қаратилаётганлиги сабабли профессор-ўқитувчилар ва илмий ходимлар, шунингдек, техника ижодкорлиги ва илмий ишларга мойил барча студентлар кучи муҳим илмий проблемаларни ҳал қилишга йўналтирилмоқда. Илмий ходимларимиз мамлакатимиздаги кўпгина етакчи олий мактаблар ҳамда илмий-тадқиқот институтлари, йирик корхона ва муассасалар билан ҳам шартнома тузиб, 30 дан ортиқ мавзу бўйича тадқиқот ишларининг бутун бир комплексини амалга оширмоқдалар. Кенг кўламдаги бу хил ҳамкорлик яқин орада институтимизда ўқув-илмий саноат комплексини бунёд этиш эҳтиёжини туғдирмоқда. Бу комплекс, ҳеч шубҳасиз, Фарғона регионида энг муҳим халқ хўжалиги проблемаларини ҳал этишда муҳим роль ўйнайди. РСФСРдаги ҳамда қардош республикалардаги қатор илмий-тадқиқот институтлари билан мустаҳкам ҳамкорликда олиб борилаётган ишларимиз, қолаверса, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи, Қувасой цемент комбинати каби ўнлаб корхоналар, муассасалар билан ҳамкорликдаги тадқиқотларимиз ҳам бу борадаги истиқболли ишларимиздан.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленумида фан ютуқларини халқ хўжалигига жорий этиш ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлиги алоҳида таъкидланган ва қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштиришнинг кўп қиррали проблемаларини ҳал этишда қишлоқ хўжалиги фани олимларигина эмас, шу билан бирга билимнинг ҳамма тармоқлари олимлари бундан буён ҳам актив иштирок этиши ғоят муҳимдир, деб уқтириб ўтилган эди. Институт коллективи пахта намлигини назорат қилиш, пахтани тозалаш, қишлоқ хўжалик машиналари алоҳида узел ҳамда деталларининг «умрини узайтириш» каби тадқиқотларни поёнига етказиш юзасидан қизғин иш олиб бормоқда.

Поёнига етган илмий ишлар тавсиясини амалиётга татбиқ этишнинг самаралироқ йўлларини қидириш асосида тажриба-экспериментал устахонаси ишга тушди. Устахона ҳузуридаги махсус группа зиммасига илмий ишларни планлаштириш, тугалланганларини эса ишлаб чиқаришга жорий этиш, саноат корхоналари билан узвий алоқада бўлиб, хўжалик шартномалари тузиш вазифалари юклатилган.

Фаннинг турли соҳаларидаги изланиш ва тадқиқотлар қувонарли натижалар бермоқда. Олимларимиз яратган оптик-электрон приборлар комплекси Москвада Бутуниттифоқ Халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасининг СССР Фанлар академияси павильонида намойиш этилиб, бир олтин ва учта бронза медаль билан тақдирланди. Институтимиз эса кўргазманинг фахрий дипломини олишга муваффақ бўлди.

Тадқиқот ишларига студентлар ҳам кенг жалб этилмоқда. Бинобарин, бу йўл юксак малакали, илмий фикрлашга қодир, ҳар жиҳатдан баркамол инженерларни тайёрлашда энг муҳим омилдир. Хўжалик шартномалари асосидаги илмий ишларнинг 30 процентидан кўпроғи бевосита студентлар иштирокида бажарилаётганлигининг боиси ҳам шунда.

Бизнинг зиммамизга фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга муносиб ҳисса қўшиш билан бирга халқ хўжалигига ҳар жиҳатдан етук инженер кадрлар тайёрлаб беришдек масъулиятли вазифа юкланган. Коллективимиз ана шу улуғ мақсад йўлида самарали меҳнат қилаверади.

М. САИДАЛИЕВА,
Фарғона политехника институти ректори, геология-минералогия фанлари доктори, профессор.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ПАРТИЯ САФИДАН ЎЧИРИЛДИ

«Районимиздаги «Ленин йўли» колхозида давлат ери талон-торож қилинмоқда. Хўжалик раҳбарлари аризамизга қулоқ солишмаётир» (Бир группа ветеранлар хатидан).

Ушбу шикоят хат текшириш ва чора кўриш учун **КОСОНСОЙ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ**га юборилган эди. У ердан олинган жавобда шундай дейилади:

— Текширишда хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланди. Район партия комитети бюроси мазкур масалани ҳар томонлама муҳокама қилди. Давлат ерининг талон-торож қилинишига ва ер участкаларининг нотўғри тақсимланишига йўл қўйганлиги учун колхоз ер тузувчиси С. Қурбонов партиядан ўчирилди. Колхоз раиси Д. Аҳмедовга виговор берилди, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси ер тузувчиси Н. Аюбхонов эса огоҳлантирилди.